Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).
ТЭЛЕФОНЫ: Рэдактар—№ 478. Рэдакцыя—№ 769.
Матар'ял прымаецца—з 3-х да 3½ гадз.
Невыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не вяртаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў)

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА:
На 1 месяц — 90 к.
„ 3 „ — 2 р. 70 к.
„ 6 „ — 4 р. — к.
„ 1 год — 8 р. — к.
Зьмена адрасу: іншагародніх — 20 к.
мясцовых — 10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:
За радок нанпарэлі пасьля тэксту — р. 50 к.
За радок нанпарэлі насярод тэксту 1 р. — к.
За радок нанпарэлі перад тэкстам 1 р. 50 к.
Сьпешныя на 50 проц. даражэй.
Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ:
За 1 дакумант 35 кап.
За кожны дадатковы 15 „
Беспрацоўн. і чырвонаармейцы за дакумант 15 „
За кожны дадатковы 5 „
Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах.
АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

9 ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 142 (2330) Пятніца, 22-га чэрвеня 1928 г.

Што падыме нашу сельскую гаспадарку?

Адным з лепшых мэтадаў узьняцьця ўраджайнасьці нашае краіны—зьяўляецца машынізацыя сельскае гаспадаркі. Чым больш машын мае вёска, чымсь гэтыя машыны больш дасканалыя, тым большую ўраджайнасьць дасьць зямля, апрацаваная гэтымі машынамі. Таму, зразумела, савецкая ўлада зьвяртае вялікую ўвагу на дастаўку машын вёсцы.

Як у нас стаіць справа ў гэтым напрамку?

На першы погляд далёка ня кепска. Наша сельска-гаспадарчае будаўніцтва апярэдзіла ў сваім разьвіцьці ўсю іншую прамысловасьць СССР. Яно ў два разы больш даваеннае. Такі размах даў нам магчымасьць моцна скараціць увоз сельска-гаспадарчых машын. З году ў год зьмяншаецца і сабекошт вытворчасьці сельска-гаспадарчых машын. Але побач з гэтымі вялікімі посьпехамі мы маем і недахопы. Мала даць многа і танных машын, трэба каб гэтыя машыны былі і добрае якасьці. А за апошні год гэтая якасьць значна пагоршылася.

Другі наш недахоп—гэта захапленьне будаўніцтвам складаных сельска-гаспадарчых машын. Зразумела, чым больш складаная машына, тым большы эфэкт дае ле праца, але ня трэба забываць і аб прасьцейшых машынах. Ні аб якой рацыяналізацыі сельскае гаспадаркі ня можа быць і гутаркі, пакуль у сялянскай гаспадарцы пануюць 5 мільёнаў сох па Савецкаму Саюзу.

Узмацніць сельска-гаспадарчае машынабудаўніцтва, пусьціўшы ў ход вялізныя заводы, палепшыць якасьць выпушчаемых машын, у 3-хгадовы тэрмін поўнасьцю замяніць сохі плугамі—вось дырэктыва нашаму сельска-гаспадарчаму машынабудаўніцтву.

Асаблівую ўвагу мы павінны зьвярнуць на дастаўку на сяло трактараў. Да рэвалюцыі ў Расеі было каля паўтары тысячы трактараў, выпісаных з-за граніцы для вайсковых патрэб. Сваіх трактарных заводаў Расея ня мела. Пасьля рэвалюцыі мы ня толькі павялічылі ўвоз трактараў (разумеецца не з ваеннымі мэтамі, а для ўзьняцьця нашае сельскае гаспадаркі), давёўшы гэты ўвоз да 12368 трактараў на адзін 1925-26 г., але і разьвівалі сваё уласнае трактарабудаўніцтва. Пачынаючы з 1924-25 г. колькасьць трактараў з нашых заводаў бязупынна расьце. Сёлета ў Савецкім Саюзе выпушчана 1321 трактар, а ў будучым будзе выпушчана ў некалькі разоў больш.

Але гэтага ўсяго мала: попыт на трактары з боку сялян павялічыўся і нам трэба ўсімі сіламі гэты попыт максымальна задаволіць і шляхам разьвіцьця савецкага трактарабудаўніцтва, і шляхам увозу трактараў з заграніцы. Так, на 1928-29 г. мяркуецца даставіць вёсцы ня менш 75 тысяч новых трактараў з адпаведным інвэнтаром і запаснымі часткамі.

Сельска-гаспадарчыя машыны, апрача агульнага ўзьняцьця таварнасьці сельскае гаспадаркі, павінны яшчэ служыць штуршком і да перабудовы вёскі на новы сацыялістычны лад. Мы павінны імкнуцца да таго, «каб зрабіць машынадастаўку сродкам уздыму масы сялянскіх гаспадарак і іх каапэраваньня, асабліва іх вытворчага каапэраваньня»,—так гаворыцца ў рэзалюцыі XV зьезду „Аб працы на вёсцы“.

Пад уплывам трактарызацыі з году ў год расьце лік сельска-гаспадарчых калектываў. Такі-ж рост наглядаецца і ў адносінах машына-трактарных таварыстваў і інш. відаў сельска-гаспадарчых аб'яднаньняў.

Узмацненьне машынадастаўкі вёсцы—важнейшая задача савецкае ўлады, выкананьне якой дапаможа нам хутчэй і лепш павесьці сялянства па новаму сацыялістычнаму шляху.

Суадносіны сіл у Кітаі.

(З перадавіцы „Праўды“).

„Праўда“ ў перадавіцы наконт Кітаю, зазначаючы на крайнюю нятрываласьць становішча ў Кітаі, піша: „Японія і Вялікабрытанія ня спыняюць, насуперак пастановам Вашынгтонскае канфэрэнцыі, праводзіць палітыку актыўнага супярэчаньня аб'яднаньню Кітаю, а значыць, палітыку абвастрэньня супярэчнасьцяй між рознымі кітайскімі групоўкамі.

Але гэтая палітыка амаль што няўхільна прыводзіць да ўскладненьня і абвостраньня ўзаемадачыненьняў са Злучанымі Штатамі. Нам вядома выразнае жаданьне Вашынгтону адмежавацца ў Кітаі ня толькі ад учынкаў Японіі, але ў некаторых выпадках і ад супрацоўніцтва з «іншымі імпэрыялістычнымі дзяржавамі».

Рашаючае пытаньне, гэта, зразумела, суадносіны сіл рэвалюцыі і контр-рэвалюцыі ўнутры Кітаю. Суадносіны сіл кітайскае рэвалюцыі і контр-рэвалюцыі знаходзяцца ў вядомай залежнасьці ад двух папярэдніх умоў: ад ступені вастраты супярэчнасьцяй унутры кітайскага фэадальна-буржуазнага блёку і [illegible] палітыкі імпэрыялістычных дзяржаў. Новы напор імпэрыялістычных драпежнікаў і перш-на-перш Японіі будзе азначаць далейшае паскораньне проціміліларысцкага руху, стрымаць які ў межах «лёйяльнасьці» мандарынізаванаму Гаміндану ня ўдасца.

Адначасна бясспрэчныя адзнакі росту актыўнасьці кітайскага пралетарыяту разам з зямельнаю праблемаю, якая яшчэ больш абвастрылася ў апошні час у зьвязку з партызанскаю вайною і крывавымі рэпрэсіямі, як і ў зьвязку з поўнаю няўдачаю «рэфарматарскае» дзейнасьці Гаміндану, азначаюць для фэадальна-буржуазнае рэакцыі такія „мінусы“, якія ў канчатковым выніку больш чымся нэйтралізуюць набытыя ёю плюсы.

Усё гэта разам аб'ектыўна павялічвае ўдзельную вагу рэвалюцыйных элемэнтаў Кітаю, дзейнасьць якіх пры сучаснай сытуацыі можа стаць рашаючым фактарам.

Стрэлы ў югаслаўскім парляманце.

ЗАБІТА І ПАРАНЕНА 5 ДЭПУТАТАЎ З ПАРТЫІ РАДЗІЧА.—НАПАД СПРАВАКАВАЛІ ДЭПУТАТЫ-ФАШЫСТЫ.

ВЕНА, 20-6. З Белграду паведамляюць, што пасьля канчатковага правалу між урадам і апазіцыяй апазіцыя ўчора ізноў аднавіла тактыку абструкцыі ў скупшчыне (югаслаўскі парлямант). Калі Сьцяпан Радзіч вострa выступаў проці ўрадавае [illegible] дэпутатамі партыі Радзіча, Рачыч стрэліў некалькі разоў з рэвальвэру ў дэпутатаў партыі Радзіча. Гэтымі стрэламі быў забіты сваяк Сьцяпана Радзіча і цяжка паранен таварыш старшыні партыі Радзіча Басарычак, [illegible]

Рачыч арыштаваны. [illegible]

ВЕНА, 20-6. Югаслаўскае тэлеграфнае агенцтва паведамляе, што дэпутат Басарычак памёр ад ран.

НА КАНФЭРЭНЦЫІ ФРАНЦУСКАЕ КАМПАРТЫІ.

ВЫБАРЧАЯ ТАКТЫКА КАМПАРТЫІ АПРАЎДАЛА СЯБЕ.

ПАРЫЖ, 20-6. [illegible]

Масавыя арышты ў Італіі.

ПАРЫЖ, 20-6. [illegible]

ЗАМАСКАВАНЫ ЗРЫЎ ПІЛСУДЗКІМ СЭСІІ СОЙМУ.

УХВАЛЕНЫ ЗАКОНАПРАЭКТ АБ АМНІСТЫІ НЕ РАСПАЎСЮДЖВАЕЦЦА НА ПРАЦОЎНЫХ, ЗАСУДЖАНЫХ ПАСЬЛЯ МАЙСКАГА ПЕРАВАРОТУ.

Апошняе пасяджэньне сойму.

ВАРШАВА, 20-6. Сэнат зацьвердзіў бяз усякіх паправак бюджэт у рэдакцыі, ухваленай соймам. Між тым чакалася, што ўрад выкарыстае моцную ўрадавую большасьць у сэнаце, каб адкінуць дзе-якія бюджэтныя пункты, асыгнаваньні, адхіленыя соймам.

[illegible]

Водлуг паведамленьняў друку, апошні манэўр быў праробле водлуг загаду Пілсудзкага.

[illegible]

КУРТАТАЯ АМНІСТЫЯ

ВАРШАВА, 20-6. Сойм ухваліў без паправак у другім і трэцім чытаньні законапраэкт аб амністыі, пададзены ўрадам. Законапраэкт поўнасьцю дае амністыю засуджаным за злачынствы ў друку, якія датычаць зьнявагі ўлады і службовых асоб. Часткова даецца амністыя асобам, якія спрабавалі да 3 мая 1926 г. „устанавіць камуністычны рэжым“.

Засуджаныя за крымінальныя злачынствы таксама маюць частковую амністыю. Законапраэкт замяняе пакараньне сьмерцю на 15-цігадовае зьняволеньне, а зьняволеньне на ўсё жыцьцё—10-цігадовым тэрмінам адсідкі.

ПАВЕРАЧНЫ ВАЙСКОВЫ ЗБОР У ПРЫГРАНІЧНЫХ ПАВЕТАХ.

ВАРШАВА, 20-6. Як паведамляе польскае тэлеграфнае агенцтва, вайсковы міністр даў загад прызваць на паўторнае навучаньне (паверачны збор) некаторыя катэгорыі запасных служачых такіх паветаў: Бяла, Падляска, Берасьце, Лагова, Кобрын, Пружаны, Лунаў, Радзынь, Седлец, Канстантынаў і Горадня.

МУКДЭН ПАДНАЧАЛІЎСЯ НАНКІНУ.

ПЕКІН. 20-6. [illegible]

ЗАГАД АБ РЭПРЭСІЯХ ПРОЦІ ПЕКІНСКІХ РЭВАЛЮЦЫЯНЕРАЎ.

ПЕКІН. 20-6. [illegible]

ФЫН ВЫПАЎНЯЕ ЗАДАЧУ ІМПЭРЫЯЛІСТАЎ.

ШАНХАЙ, 20-6. [illegible]

ШАНХАЙСКІЯ ШОЎКАПРАДЗІЛЬНЫЯ ПРЫМУШАНЫ ЗДАЦЦА.

ШАНХАЙ, 20-6. [illegible]

ГАМІНДАНАЎСКІ ЎРАД ВА ЎНУТРАНАЙ МАНГОЛІІ.

ШАНХАЙ, 20-6. [illegible]

Далейшая акупацыя Японіяй манчжурскае тэрыторыі.

ЯПОНСКАЕ ВОЙСКА АКУПАВАЛА МАНЧЖУРЫЮ.

ТОКІО. [illegible]

ШАНХАЙ, 20-6. [illegible]

ЯПОНІЯ НІШЧЫЦЬ КІТАЙСКІЯ ВЁСКІ.

ШАНХАЙ, 20-6. [illegible]

Сёньня пачынаецца ў Грэцыі ўсеагульная стачка.

ВЕНА, 20-6. [illegible]

ГРЭЦЫЯ САМА СЯБЕ ПАБІЛА.

СПЫНЕНЬНЕ ГРЭЦКАГА ФРАХТУ СССР ВЫКЛІКАЛА ЗАЯЎЛЕНУЮ НЯРВОВАСЬЦЬ У ГРЭЦКАЙ ПРЭСЕ.

АТЭНЫ, 19-VI. [illegible]

ГРЭЦКАЯ БУРЖУАЗІЯ РАСПЛАЧВАЕЦЦА ЗА СЛУЖБУ АНГЛІІ.

[illegible]

Нобіле знойдзен

МАСКВА, 20-VI. Радыё «Малыгіна» мае паведамленьне ад чужаземных журналістаў са Шпіцбэргену аб 7-мігадзінным палёце італьянскага лётчыка Маддалена. Маддалена бачыў Нобіле і пяць чалавек; ён скінуў ім усё неабходнае. Дзьве другія групы ім да гэтага часу ня знойдзены.

«Малыгін», не зважаючы на туман, сёньня спрабаваў прабрацца на поўнач, але быў спынен непраходным канцавосным лёдам.

МАДДАЛЕНА БАЧЫЎ НОБІЛЕ.

РЫМ, 20-6. Агенцтва Стэфані паведамляе: «Сёньня раніцою на гідрасамалёце Маддалены ўстаноўлена радыё-станцыя і ўпяршыню зроблены вопыты накіроўваць гідрасамалёт праз перадачу лётніку радыё-сыгналу.

А 6-й гадз. Маддалена вылецеў шукаць групу Нобіле. Сыгналы па радыё дапамаглі ў палёце. Як кажа сам Маддалена, без радыё-сыгналу ён не знашоў бы групы Нобіле. Маддалена бачыў іх зусім здаровымі, яны махалі яму і, як відаць, чакалі, каб былі скінуты прыпасы. Камандзір «Чыттады-Мілана» чакае цяпер паведамленьняў ад Нобіле, ці знашоў ён кінутыя Маддаленам прыпасы.

«МАЛЫГІН» І «КРАСІН» НА АДШУКАНЬНІ НОБІЛЕ.

МАСКВА, 20-6. Увечары 20-га чэрвеня супрацоўніку ТАСС паведамілі ў камітэце дапамогі Нобіле, што „Красін“ 21-га чэрвеня прыплывае ў Бэрген, адкуль пасьля пагрузкі вугалю накіруецца да поўначнае часткі Шпіцбэргену. Пры праходзе «Красін» праз Дэльц шмат якія судны віталі экспэдыцыю, прычым чуліся выгукі: «Няхай жыве Савецкі Саюз».

У САЮЗНЫХ РЭСПУБЛІКАХ.

ЧАРГОВЫЯ ПРАКТЫЧНЫЯ ЗАДАЧЫ ПРАФРУХУ.

З дакладу т. Томскага на выпуску вышэйшае школы прафруху.

МАСКВА, 19-6. На выпускным вечары студэнтаў вышэйшае школы прафэсыянальнага руху Томскі выступіў з дакладам аб сёньнешніх практычных задачах прафэсыянальнага руху.

Першую частку дакладу Томскі прысьвяціў пытаньню наконт ролі вытворчых нарад і часовых кантрольных камісій у індустрыялізацыі краю. «За апошні год,—сказаў Томскі,—у нашыя гарады прышло 800 тысяч вясковых рабочых з вёскі. Наша чарговая задача—перарабіць гэтыя новыя кадры, абярнуць іх у сьвядомых пралетарыяў. Гэтая задача павінна выконвацца нашымі вытворчымі нарадамі і кантрольнымі камісіямі. Кантрольныя камісіі заклікаяы да таго, каб праз дзелавую распрацоўку вытворчых пытаньняў узьняць аўтарытэт і кампэтэнтнасьць вытворчых нарад. Вопыт кантрольных камісій даў добрыя вынікі. У сучасны момант у прамысловасьці і транспарце намечана арганізаваць 1.500—2.000 новых кантрольных камісій. Гэта ўскладае на прафсаюзы надзвычайна вялікія задачы, бо кантрольныя камісіі, апраўдаўшыя сябе палітычна, як форма выяўленьня масавае самадзейнасьці і крытыкі, павінны прыцягнуць да сваёй працы ўвагу усёй рабочай грамадзкасьці».

Далей т. Томскі спыніўся на пытаньнях дэмакратыі і самакрытыкі ў пралетарскіх радох. Першая ўмова сапраўднае самакрытыкі — шырокая пралетарская выбарнасьць. Другая—гласная справаздачнасьць, даступная і зразумелая для кожнага рабочага. Задачы самакрытыкі ў першую чаргу—абудзіць крытычнае пачуцьцё нізавых шырокіх мас. Самакрытыка павінна быць шырока разгорнута на нізох, павінна выкрываць усе недахопы ў нашай працы, але гэта ня значыць, што мы павінны замоўчваць нашыя дасягненьні.

Томскі прысьвяціў заключную частку дакладу пытаньню аб выхаваньні новых кадраў рабочых, якія ўліваюцца ў прафсаюзы, і аб задачах культурнае рэвалюцыі. Рабочая кляса павінна стварыць сваю новую інтэлігенцыю, якая не парывае сувязі з вытворчасьцю. Для гэтага трэба ажыцьцяўляць сапраўднае кіраўніцтва пралетарскім студэнцтвам.

Патрабуем вышэйшае кары шкоднікам.

Голас украінскіх гарнякоў,

ХАРКАЎ, 20-6. Усеукраінская вытворчая канфэрэнцыя гарнякоў аднагалосна ўхваліла зьвярнуцца да Вярхоўнага суду СССР з тэлеграмаю, у якой, лічачы ўчынкі контр-рэвалюцыйных спэцыялістаў нячуваным злачынствам проці савецкае ўлады і рабочае клясы, патрабуе, каб Вярхоўны суд СССР пакараў усіх шкоднікаў вышэйшаю мераю кары, каб гэтым адбіць надалей ахвоту ў агентаў капіталу затрымліваць сацыялістычнае будаўніцтва.

Зрабіць больш танным будаўніцтва.

МАСКВА, 20-VI. Загадам па ВСНГ СССР усім гаспадарчым органам прапанавана ўжыць рашучыя захады, каб абавязкова выканаць дырэктыву аб патаненьні будаўніцтва на 15 проц.

Горад Цурупінск.

ХАРКАЎ, 20-6. Каб увекавечыць памяць тав. Цурупы, прэзыдыум Усеукраінскага ЦВК прызнаў патрэбным перайменаваць горад Алешкі на Хэрсонаўшчыне, дзе нарадзіўся Цурупа, у горад Цурупінск.

Пастанова перадаецца на зацьвярджаньне саюзнага ЦВК.

Бясчынствы ў Туапсэ.

Новарасейск, 20-6. Праверачная камісія выкрыла бясчынствы савецкіх кіраўнікоў у Туапсэ, дзе панавала п'янка, злоўжываньні, безгаспадарнасьць і інш. агіднасьці. Камісія выключыла з партыі старшыню выканкому Бандарэнка, які аказаўся палітычным авантурнікам, адказнага сакратара выканкому Наумава і шэраг працаўнікоў дыскрэдытаваўшых партыю і ўладу. Пракурор Фурсаў зволънен з працы, яму абвешчан выгавар з папярэджаньнем аб выключэньні. Камісія абавязьціла суровы выгавар сакратару камітэту партыі і забараніла яму ў працягу 2-х гадоў займаць адказныя пасады.

Давялі да самагубства.

АДЭСА. 20-6. Акруговы суд ухваліў пастанову па справе аб самазабойстве студэнта Дзякава. Суд лічыць даведзеным, што хуліганскія выбрыкі Зелянюка, Жвачкі і Акулава былі адною з прычын, якія штурхнулі Дзякава на самазабойства.

Падсудныя засуджаны на 2 гады зьняволеньня з суровым адмежаваньнем. Па амністыі кара зьменшана ўсім падсудным напалову. Ініцыятар нацкоўваньня на Дзякава падсудны Зелянюк узяты пад варту; для іншых пакараньне лічыцца ўмоўным.

Гаміндаўскі сьцяг над кітайскім пасольствам.

МАСКВА, 20-VI. Над будынкам кітайскае дыплёматычнае місіі ў Маскве ўзьнят нацыянальны сьцяг нанкінскага ўраду. Сьцяг уяўляе сабою чырвонае поле, у верхнім куце якога невялічкі гаміндаўскі сьцяг—блакітнае поле, а ў цэнтры яго сонца з праменьнямі.

Прагрэс польскага гуманітарызму.

Калі можна прыгнятаць нэграў у Афрыцы, дык чаму нельга дапасаваць гэткі-ж прыгон адносна „даволі прымітыўных“ беларусаў?

Тыя масавыя жорсткія расправы, якія адбываюцца зараз у Польшчы над усімі „инако мыслящими“, калі абвінавачаных па справах налічваюць ужо не адзінкамі і не дзесяткамі, нават, а сотнямі,—бязумоўна, не маглі не адбіцца рэхам па-за межамі Польшчы.

Працоўныя СССР і ўсіх краін сьвету наогул выказалі і выказваюць сваё спачуваньне ахвярам тэрору ў Польшчы і абурэньне з прычыны дапасаваньня гэтага тэрору, як сродку ператварэньня «неблагонадежных» грамадзян і нацыянальных меншасьцяй—у вернападданых палякаў.

У апошні час пачалі абурацца польскім тэрорам супроць нацыянальных меншасьцяў нават буржуазныя, так званыя дэмакратычныя прагрэсыўныя колы.

У Амэрыцы нядаўна вышла з друку цэлая брашура аб уціску ў Польшчы нацыянальных меншасьцяй, у якой зьмешчан пратэст супроць гэтага ўціску. Пратэст надпісала шмат вядомых палітычных дзеячоў, як міністр замежных спраў Злучаных Штатаў Келлёг, Тайлор, Жана Адамс (кіраўніца жаночага руху) і інш.

У Францыі таксама зусім нядаўна быў абвешчаны пратэст супроць уціску нацыянальных меншасьцяй у Польшчы. Пратэст гэты падпісан вядомымі выдатнейшымі прадстаўнікамі навукі, культуры і палітыкі, як Р. Рольлянд, Барбюс і шэраг іншых.

Гэты пратэст французаў быў пераслан ў Польшчу на імя маршалка сойму Дашынскага, але гэты так званы «сацыяліст» паклаў гэты пратэст пад сукно і аб ім у Польшчы—ні слуху, ні духу.

З прычыны вось гэткіх пратэстаў вядомы польскі эндэцкі журналіст Навачынскі зьмясьціў у «Газэце Варшаўскай» (№ 178 за 15-VI-1928 г.) артыкул.

Хоць і лагодна, але ўсё-ж такі мусіць прызнаць пан Навачынскі, што

> „ня ўсё ў нас дзеецца так, як павінна было-б, дачыненьні з нацыянальнымі меншасьцямі не зрабіліся яшчэ нармальнымі, мы яшчэ не адшукалі належнага modus vivendi... Ня трэба аднак, траціць надзеі... з часам усё выраўняецца і кватэранаймальнікі (нацыян. меншасьці—В.), якія жывуць пад адзінай дзяржаўнай страхой, дойдуць да гармоніі з гаспадаром дому (польскай нацыянальнасьцю—В.). Сказаць, што сёньня добра ўсё,—нельга“.

Цікавы ў гэтым прызнаньні падзел на кватэранаймальнікаў і гаспадара дому. Ужо адзін гэты падзел пярэчыць і так беспадстаўным надзеям на нейкае паразуменьне.

Вядома, што ўласьнік дому і кватэранаймальнік—гэта два супроцьлеглыя бакі. Правы аднаго зьяўляюцца абавязкамі для другога, і тае гармоніі паміж гэтымі бакамі, аб якой гаворыць Навачынскі, ня было і ня можа быць да тае пары, пакуль, кажучы выразна, **сучасны польскі дом ня будзе муніцыпалізаваны і ўсе працоўныя кватаранты яго не ўтвораць жыльлёва-каапэрацыйнага аб'яднаньня.**

Найбольш цікавая адна наступная частка артыкулу Навачынскага, у якой ён робіць закід супроць тых краін, дзе зьявіліся пратэсты, што гэтыя краіны самі не бязгрэшныя ў тых учынках, за якія бічуюць у прэсе Польшчу.

> «Аб Амэрыцы і Англіі,—зазначае Навачынскі,—казаць няма чаго. Аб Францыі? Даволі будзе ўзяць апошні том Андрэя Жыд'а «Падарожжа да Конго». Ну, а мы дайшлі пэўне-ж у Эўропе да таго гуманітарызму, што ня робім розьніцы паміж чорным чалавекам і... даволі прымітыўным беларусам“.

Такім чынам пан Навачынскі абражаецца і нават моцна—чаму палякам нельга рабіць таго з „даволі прымітыўнымі“ беларусамі, што робяць французы з неграмі ў Конго?

Запытаньне гэта адбівае, як сонца ў кроплі вады, сьветапогляд польскай буржуазіі на справу нацыянальных меншасьцяй наогул і на беларускую—у прыватнасьці.

Лёгіка і мараль Навачынскага характэрны і паказальны ня толькі для польскай глебы, а наогул для буржуазіі... Чаму мне нельга душыць так жа, як ты душыш?—вось падстава, якая яднае ўсіх прыгнятацеляў і раўняе іх на аднаму фронту.

Да Кастрычнікавай рэвалюцыі прыгонныя нацыянальнасьці змагаліся, як маглі супроць прыгону, але ня мелі таго прыкладу, да якога трэба імкнуцца ў гэтай барацьбе. Цяпер справа стаіць зусім інакш. Калі буржуазія імпэрыялістычных краін раўняецца на фронту прыгону, дык прыгнечаныя нацыянальнасьці раўняюцца на фронту волі тых нацыянальнасьцяй, якіх вызваліла Кастрычнікавая рэвалюцыя і аб'яднала ў агульную сям'ю народаў—СССР. У адказ на тэзіс Навачынскага па нацыянальнай палітыцы: душыць так, як і ў іншых буржуазных краінах душаць,—нацыянальныя меншасьці абвяшчаюць свой контртэзіс: весьці барацьбу, каб дамагчыся такой волі, як нацыянальнасьці СССР.

Тая гармонія, на якую спадзяецца Навачынскі, мабыць ніколі ня зьдзейсьніцца, бо калі пан Навачынскі будзе паказваць заходняму беларусу на нэграў у Конго, дык заходні беларус будзе азірацца на Савецкую Беларусь. І гэту дваістасьць у поглядах і імкненьнях прыдзецца цярпець пану Навачынскаму—і ўсім панам наогул—да пашырэньня сацыяльнай рэвалюцыі за тыя краіны, дзе цяпер яшчэ пануе буржуазія.

В.

На міжнароднай выстаўцы друку ў Кельне.

[illegible]

...тыстычныя табліцы і весткі аб усіх баках жыцьця Нямеччыны, а ў прыватнасьці і друку, раскіданыя ў розных аддзелах, якія нам неабходна выкарыстаць.

Найбольшую карысьць савецкія працаўнікі здолеюць атрымаць ад сваіх камандыровак, пры ўмовах абавязковага сумяшчэньня агляду выстаўкі з наведваньнем саміх прадпрыемстваў, з вывучэньнем іх на хаду. Усё-ж такі выстаўка дае надворны паказальны бок справы друку, а нам асабліва важны дробязі штодзённае працы, якія толькі можна ўбачыць непасрэдна на самых прадпрыемствах.

...ялістычнага будаўніцтва ў краіне, сканцэнтраваны шэраг асобных тэматычных экспанатаў: гістарычны падзел, які дэманструе зараджэньне і разьвіцьцё дарэвалюцыйнага друку ў царскай Расеі, Ленінскі аддзел, аддзелы буйнейшых навуковых устаноў, Акадэміі Навук і Інстытуту Маркса і Энгельса і г. д. Заканчваецца павільён паказам савецкай кнігі.

Экспанаты жаночага друку і графікі выстаўлены ў агульным павільёне, які арганізаваны Нямеччынай дзеля аб'яднанага паказу рознымі краінамі сваіх дасягненьняў у гэтых галінах.

Домам дзяржаў заканчваецца ўласна выстаўка і далей на вялікай тэрыторыі знаходзяцца месцы для відовішчаў і рэстараны, якія ўвечары пасьля зачыненьня выставачных павільёнаў прыцягваюць масу публікі.

Кельнская выстаўка друку ў цэлым, бязумоўна, зьяўляецца справай вялікага культурна-грамадзкага значэньня. Вялізны матар'ял, сканцэнтраваны на выстаўцы, павінен быць намі вывучан, і, бязумоўна, гэта вывучэньне дапаможа нам унесьці новае і каштоўнае ў разьвіцьцё справы савецкага друку.

А. ХАЛАТАЎ.

Справа шахцінскіх контр-рэвалюцыянэраў.

Дзейнасьць заграннічных цэнтраў шкодніцтва.—Контр-рэвалюцыянэры ў апошні пэрыяд шкодніцтва арыентаваліся на Парыж.

Допыт інжынэра Казарынава.

Першыя крокі.

[illegible]

Крок за крокам.

[illegible]

Злачынства з закупкамі абсталяваньня.

[illegible]

У піхім балоце АЭГ.

[illegible]

Зьмена арыентацыі.

[illegible]

Бязсілая злосьць цьвёрдалобых.

ЛЕНДАН, 16-6. Каірскі карэспандэнт «Дэйлі Тэлеграф» адкрыў кампанію проці дэлегацыі тэкстыльнага сындыкату СССР, якая знаходзіцца ў Эгіпце. Карэспандэнт з жалем зазначае, што міністр фінансаў Эгіпту, як відаць, прыхільна адносіцца да ідэі заснаваньня ў Эгіпце пастаяннага савецкага бюро па закупцы бавоўны.

Па Беларускай ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Чым хварэе наша шэфская праца.

Барысаў. Нядаўна ў г. Барысаве адбылася агульна-гарадзкая канфэрэнцыя рабочага шэф. т-ва. На канфэрэнцыі ўдзельнічала 70 дэлегатаў ад 1200 сяброў т-ва. Са справаздачы гаркамітэту відаць, што большасьць шэфячэек працуе слаба. Толькі некалькі ячэек правялі якую-небудзь працу. Напр., шэфячэйка «Чырвоная Бярэзіна» адчыніла ў падшэфнай вёсцы хату-чытальню і зараз цалкам утрымоўвае яе з дапамогай мясцовых сялян. Апрача гэтага, арганізавала дэлегацкі сход сялянак. Шэфячэйка гуты імя Домбаля арганізавала кузьню, якая ў пасеўкампанію дарма рамантавала бядняцкі інвэнтар. Гаркамітэтам шэф. т-ва арганізавана вандроўная кузьня, якая такой-жа працай абслугоўвае 8 сельсаветаў.

Але нажаль гэтыя абмежаваныя дасягненьні засланяюцца шэрагам недахопаў, якія былі адзначаны дэлегатамі канфэрэнцыі.

— Шэфскія ячэйкі зусім не займаліся пытаньнямі калектывізацыі сельскай гаспадаркі. Шэфскія ячэйкі, працуючы на вёсцы, стаялі ў старане ад клясавай барацьбы паміж беднатой і кулацтвам. Сярод батракоў ні культурнай, ні арганізацыйнай працы па ўцягненьні ў прафсаюз не вялося.

— Слаба папулярызавалася праца ТДА-Авіяхіму і наогул справа ваенізацыі. Ня было ніводнага наказу практычнай карысьці хэміі ў сельскай гаспадарцы.

— Яшчэ маюць месца сярод некаторых шэфаў беспадстаўныя абяцанкі, якія потым не выконваюцца.

— Працы па санітарнай асьвеце ня было.

Галоўным недахопам у працы трэба прызнаць тое, што вынікі шэфскай працы не абгаварваюцца ў вясковых арганізацыях: у ячэйках, сельсаветах, КСУ і г. д. Калі-б такое абгаварэньне існавала-б, лягчэй можна было-б зьнішчаць існуючыя недахопы.

І яшчэ адно. Шэфская праца, наогул, у прыватнасьці вынікі асобных выездаў зусім мала абгаварваюцца сярод шырокіх мас рабочых, а ў іншых прадпрыемствах зусім не абгаварваюцца. Гэтае становішча прыводзіць к таму, што навакол шэфт-ва амаль што зусім ня выхоўваецца актыву з беспартыйных рабочых.

Новаму гаркамітэту шэф.т-ва трэба шчыра ўзяцца за працу, каб з дапамогай усіх шэфячэек выжыць недахопы.

Р.

Вялікі гураган над Барысавам.

БАРЫСАЎ, 20-6. Уночы з 18-га на 19-ае пранёсься праз Барысаўшчыну вялікі гураган.

Ёсьць шмат страт.

У аднаго гр-на сілай ветру сарвала жалезную страху. Вада каля дамбы значна паднялася. 19-га лодкі не перавозілі пасажыраў.

Лесапільны завод камбінату спыніў працу 19-га чэрвеня.

Шмат рабочых заводаў і прадпрыемстваў не зьявіліся на працу з-за моцнага ветру.

У гарадзкім садзе павалена некалькі вялікіх дрэў.

Шмат шкод гураганам зроблена ў чырвонаармейскіх лягерах. Звыш 50 дрэў вырвана з карэньнем.

Гастролі Беларускага Дзярж. Вандроўнага Тэатру.

Дрэтунь, 21-6. Тэатр, абслужыўшы м. Асьвею, пабываў у м. Кохановічах, Борковічах, а цяпер працуе ў Дрэтуні на шкляным заводзе «Праца» і ў лягерах.

У м. Кохановічах, дзякуючы таму, што была прыстасавана пад тэатр вялікая пуня, тэатр за два вечары абслужыў 1000 сялян, з самых глухіх вёсак.

Вельмі прыхільна спаткалі тэатр рабочыя гуты «Праца», якія дзякавалі як артыстам, так і ўстанове, якая накіравала тэатр да іх.

Сухотны трохдзёньнік на вёсцы.

Магілеў, 21-6. Дзеля правядзеньня сухотнага трохдзёньніка па акрузе (29 і 30 чэрвеня і 1 ліпеня) складзены пры райвыканкомах камісіі. Арганізуюцца лекцыі, гутаркі, драматычныя пастаноўкі. Лёзунг кампаніі: „Добрая хата, добрыя ўмовы жыцьця і працы“. Акрамя мэдычнага пэрсаналю, да працы прыцягваюцца ўсе працаўнікі народнае асьветы. Па гарадох і мястэчках камісіі праводзяць скарбонachныя зборы і платныя пастаноўкі. Акруговая камісія разаслала літаратуру і нумар мясцовай газэты, прысьвечаны трохдзёньніку.

Пасялковыя каапэрацыйныя таварыствы.

БАБРУЙСК, 21-6. На грунце зацьверджанага СНК уставу пасялковых каапэрацыйных таварыстваў, Акрземаддзел прыступае да арганізацыі такіх таварыстваў. Ёсьць магчымасьць на працягу бягучага году арганізаваць іх 12.

Замах на старшыню вучотнай камісіі.

Гомель, 21-6. У вёсцы Маложын, Брагінскага раёну быў зроблен замах, з мэтай забойства, на старшыню сельскай вучотнай камісіі т. Гулева. Робіцца дазнаньне.

1900 чыгуначнікаў паедуць на экскурсіі.

Гомель, 21-VI. У Дарпрафсожы з посьпехам праходзіць праца па арганізацыі розных экскурсій. Учора ў Маскву на экскурсію паехала школа фабзавучу і частка рабочых вытворчасьці. У бліжэйшыя дні выяжджаюць экскурсіі ў Ленінград, Крым, Днепрастрой і інш. Арганізуюцца экскурсіі ў межах дзейнасьцяў Заходняй дарогі. Мяркуецца прапусьціць праз экскурсіі 1900 чалавек.

Узмацняем шэрагі „Аўтадору“.

Бабруйск, 20-6. Акруговы саюз спажывецкай каапэрацыі вынес пастанову аб уступленьні ў сябры Аўтадору. Ён унёс у Аўтадор узнос у 200 рублёў.

Становішча пасеваў.

Бабруйск, 21-6. Акруговая экспэртная камісія вызначыла, што становішча пасеваў Бабруйшчыны на 15 чэрвеня ніжэй сярэдняга. Апошняе дажджлівае і халоднае надвор'е ў значнай меры падзейнічала на рост пасеваў.

Рыхтуемся да Міжнароднага Дню Каапэрацыі.

БАБРУЙСК. Надыходзіць сьвята Міжнароднага Дню Каапэрацыі. Каапэрацыя Бабруйшчыны ўжо выпрацавала плян правядзеньня гэтага сьвята. Чырвонаю рысою ў сьвяткаваньні гэтага дню праходзіць шырокае каапэраваньне бядняцкай і серадняцкай часткі сялянства. Пад гэтым асноўным лёзунгам і будзе праводзіцца сьвята.

Гэтае мерапрыёмства знаходзіць сваё практычнае ажыцьцяўленьне. Спажывецкая і сельска-гаспадарчая каапэрацыя на справу каапэраваньня адпушчае 5 процантаў сваіх прыбыткаў. Гэтыя сродкі дадуць магчымасьць каапэраваць даволі значную частку беднаты і серадняцтва.

Дзень Каапэрацыі пройдзе пад лёзунгам дэманстраваньня дасягненьняў мясцовых каапэратываў. Сходы упаўнаважаных, сходы пайнікаў, урачыстыя нарады і пасяджэньні падвядуць вынікі працы каапэрацыі. У дадатак да гэтага будуць праводзіцца масавыя экскурсіі ў каапэратыўныя прадпрыемствы для азнаямленьня з пастаноўкай там працы. Саюз Спажывецкай каапэрацыі ў дні сьвята адчыняе двое дзіцячых ясляў і тры пляцоўкі на свае сродкі.

Для шырокай папулярызацыі ідэй каапэрацыі ў дні сьвята сходы аб Міжнародным Дні Каапэрацыі будуць праводзіцца і ў самых далёкіх насельных пунктах. Спажывецкая каапэрацыя ў гэтыя дні наладжвае таксама прыём у пайнікі каапэрацыі на ільготных умовах. Пры хатах-чытальнях к гэтаму дню будзе прысьвечана адчыненьне каапэрацыйных куткоў, кніжных палічак і г. д.

Калектыўныя гаспадаркі ў гэтыя дні арганізоўваюць свае агульныя сходы з шырокім удзелам сялянства з дакладамі аб сваёй працы і практычных выніках іх калектыўнай працы.

Да Дню Каапэрацыі сельска-гаспадарчая каапэрацыя прыстасоўвае правядзеньне шырокага каапэраваньня жанчын-бядначак і серадначак у малочныя арцелі. Апрача таго, у гэтае сьвята 6 малочных арцеляў будзе пераведзена на жаночае сяброўства.

Вось тыя практычныя меркаваньні, з якімі сустрэне каапэрацыя Бабруйшчыны сваё Міжнароднае сьвята—Міжнародны Дзень Каапэрацыі.

А. Дамброўскі.

Магілеў—у першую чаргу.

Магілеў, 21-6. У сёлетнім годзе моцнасьць магілеўскай электрычнай станцыі павялічыцца ўдвая, што зусім адпавядае мясцовым патрэбам у электрасьвятле і электраэнэргіі. Разам з тым, зусім бясспрэчна вылічана, што да канца 1930-31 г. (момант пуску Асінаўскай станцыі першае чаргі) наша электрастанцыя ня здолее здаволіць узрастаючую патрэбу прамысловасьці і насельніцтва.

На гэтай падставе акруговы выканком узьнімае перад урадам хадайніцтва аб тым, каб Магілеў быў уключан у сетку Асінастрою першае чаргі.

З лістоў селькораў.

— Сяляне вёскі Асакі, Дудзіцкага с-с, Самахвалавіцкага р. (Меншчына) просяць пракуратуру, каб яна дапамагла ім пазбавіцца ад хуліганскіх нападкаў братоў Савінкаў—Рыгора і Тодара, пражываючых у в. Войраўка. На працягу доўгага часу гэтыя бандыты не даюць ні праходу, ні праезду праз сваю вёску,—б'юць усіх. Адзін з гэтых «гэрояў» за падпал саўгасу быў прыгаворан да расстрэлу, але па маналецтву і амністыі вызвален з папраўчага дому і як відаць яшчэ не паправіўся.

— Кульгае на ўсе чатыры,—так піша селькор Б. Ржавуцкі аб в. Данілавічы (Гомельшчына). Ня гледзячы на добры склад ячэек ЛКСМБ і КП(б)Б, вёска топіцца ў сьвяточныя дні ў самагонцы. Самаабкладаньне не праведзена. Дачка сэкратара ячэйкі папсавала гучнагаварыцель радыё і ніхто не папраўляе.

— Трэба ўскалыхнуцца савецкаму актыву вёскі і ўсёй грамадзкасьці, каб палепшыць працу,—заклікае селькор.

— На новы шлях стаў пасёлак «Барысаўшчына» Жавінецкага с-с, (Бабруйская акруга) паведамляе селькор В. Чабан. Замест дзедаўскай абработкі зямлі перайшлі пасялкоўцы на шматпольле, пачалі сеяць добрае жыта, ячмень—„залаты дождж“, авёс—«перамогу», канюшыну, лубін, сэрадэлю і інш. культуры, пасадзілі калектыўны сад, арганізавалі паказальны вучастак са штучнымі ўгнаеньнямі, дзе растуць кармавыя буракі, турнэпс, морква, бручка і капуста.

— Пад маркай „культурнай“ гаспадаркі хоча пазбавіцца ад абрэзкі зямлі гр-н Трацьцякоў Паўлюк з вёскі Тарасавічы, Пашкаўскага с-с, Магілеўскага р-ну. З 1926 г. удавалася Трацьцяку рознымі спробамі забараніць свае 22 дзесяціны, хоць яны і блізка ня былі каля культурнай абработкі.

— Не цавядзецца Трацьцяку,—піша селькор Р. І.,—абмануць вышэйшыя зямельныя органы як і Акруговую Зямельную Камісію, на якую скардзіцца Трацьцякоў, дамагаючыся прызнаньня яго звычайнай заможнай гаспадаркі, культурнай, у сваіх карысных мэтах.

— Прыкладны гаспадар камуніст Кавуноў Рыгор з пасёлку Васілілеўка, Глазаўскага с-с. (Гомельшчына). Ён добра выконвае пастанову партыі і даручэньні Чабатовіцкай яч. КП(б)Б Уваравіцкага р-ну. аб калектывізацыі сельскай гаспадаркі. Палепшэньнем сваей гаспадаркі, праз засеў гатунковым насеньнем палёў, ужываньне штучных угнаеньняў, ён набыў вялікі аўтарытэт сярод сялянства, арганізаваў малочную арцель. Сялянства пасёлку пасадзіла агульна-калектыўны сад і ўсё цалкам какапэравана ў с.-г. т-ва. Пабольш такіх гаспадароў.

ПОЛЬСКА-ЛІТОЎСКІ КАНФЛІКТ.

Кірмаш у Жэневе.—Што было на 50 сэсіі Лігі Нацый?—Слаўцо Чэмбэрлена.—„Дробнае“ пытаньне.—Хто на справе за мір?

Наўрад ці можна налічыць на белым сьвеце шмат такіх прыгожых мясц, як Жэнева з яе вядомым возерам—канчатковай мэтай шмат якіх падарожжаў. Таму зусім зразумела, што цэлыя атрады палітыкаў і журналістаў і проста хуліганаў, якія так або інакш маюць дачыненьне да палітычных камбінацый, вельмі ахвотна едуць у Жэневу на сэсіі Лігі Нацый ці яе рады. Нам здаецца, што калі-б ня гэта акалічнасьць і ня той факт, што сэсіі рады Лігі Нацый ператвараліся ў нейкія сусьветныя палітычныя торжышчы, таксама кірмашы, дык аб Лізе Нацый даўно спынілі-б столькі гаварыць і пісаць, колькі гавораць і пішуць у часе і пасьля кожнага яе сходу. Бо характар Лігі Нацый, як струмэнту ў руках некалькіх вялікіх дзяржаў, асабліва Англіі і Францыі, даўно ясны ня толькі ўсім працоўным, але і кожнаму нармальнаму чалавеку, які хоць трохі разьбіраецца ў палітычных пытаньнях. І калі Лігай Нацый усё-ж такі не перастаюць цікавіцца, дык якраз таму, што ўсе гэтыя абставіны торжышча на фоне блаславенай прыроды спрыяюць яе папулярнасьці.

Уявіце сабе прыгожы летні дзень. У пышным садзе за вялізарным сталом сядзяць найвіднейшыя эўрапейскія і азіяцкія палітыкі. За іх крэсламі сядзяць і стаяць групамі журналісты, якія млеюць ад радасьці, што яны знаходзяцца так блізка ад вялікіх людзей, што яны бачаць так блізка жывога Чэмбэрлена і могуць прыкурыць у Брыяна. Трэба аддаць справядлівасьць буржуазным палітыкам. Разумеючы ўсю ідэалёгічную пустату жэнеўскай гаварыльні, яны ўмеюць дапасавацца да яе характару торжышча і адчуваюць сябе сярод журналістаў, як буйныя прамыслоўцы і камэрсанты сярод пасрэднікаў на сучасных кірмашох. Яны не адхіляюць іх і ахвотна адказваюць на іхнія запытаньні. Усьміхаючыся з прыемнай далікатнасьцю, яны гэтай сваей усьмешкай надаюць хараство пустому ходу апарату Лігі Нацый, які толькі заглушае рабаўнічыя махінацыі вялікіх дзяржаў. Яны ведаюць, што самым небясьпечным выпадам супроць Лігі Нацый была заўвага аднаго віднага журналіста, які заявіў, што трэба перастаць крычаць пра жэнеўскую камэдыю. Камэдыя—рэч вясёлая, а што ёсьць вясёлага і цікавага ў жэнеўскіх перамовах, у пераліваньні з пустога ў парожняе, у гэтых рэзалюцыях, з якіх некалькі дзесяткаў лепшых тэхнікаў палітычнай справы сыстэматычна выкідаюць зьмест?

Чэмбэрлены і Брыяны разумеюць, што ў гэты момант, калі відовішча Лігі Нацый зробіцца нуднымі, яе роля будзе адыграна. І яны імкнуцца да таго, каб сходы Лігі Нацый абсталяваць вясёлымі момантамі, зрабіць іх цікавымі. Што пры гэтым нешта робіцца яшчэ больш ясным, што ў працэсе вытворчасьці вясёлага і цікавага яшчэ больш ясным робіцца дапаможная роля Лігі Нацый на службе ў ваяўнічага імпэрыялізму, гэта ўжо, так сказаць, «страты імпэрыялістычнай вытворчасьці».

Рэдка калі на сходзе Лігі Нацый так яскрава выяўляўся яе дапаможны імпэрыялістычны характар, як на апошняй пяцідзесятай сэсіі. Гутарка ідзе аб спробе Лігі Нацый «вырашыць» польска - літоўскую спрэчку. Выступленьні Чэмбэрлена і прадстаўніка Францыі, кароткія заўвагі іншых членаў рады—усё гэта яўна разьлічана на эфэкт. Чэмбэрлена, якога можна і належыць папракаць у шмат якіх грахох проці чалавецтва, нельга ўсё-ж-такі папракаць у няведаньні вымаганьняў добрага тону ў вышэйшым сьвеце ці хоць-бы ў тым, што раду Лігі Нацый ён такім вышэйшым сьветам ня лічыць. І ўсё-ж-такі ганаровы адростак сям'і Чэмбэрлена назваў літоўскага першага міністра правакатарам. Грубая выхадка, наўмысна прызначаная на шум; слаўцо «правакацыі» правакавала шумныя тэлеграмы і ня менш гучныя артыкулы ў сусьветным друку; слаўцо гэтае было прызначана для таго, каб прыцягнуць увагу ўсяго сьвету да польска-літоўскае спрэчкі.

У чым справа? Спрэчка Польшчы і Літвы на фоне агульнапалітычных пытаньняў усяго капіталістычнага сьвету ёсьць тое, што на мове дыплёматаў завецца „велічынёю, якой можна грэбаваць“. Аднак, калі ўчытацца ў набракнуўшыя крывёю народаў томы дыплёматычнае гісторыі, дык акажацца, што сусьветныя сутычкі, крывавая барацьба між буйнейшымі краінамі, між цэлымі саюзамі дзяржаў чамусьці большай часткай узьнікалі ўласна з-за такіх дробязяў, «якімі можна было-б грэбаваць».

У гэтым моманце разгадка да разуменьня таго факту, што дыплёматы на службе ў капіталу так любяць займацца „дробнымі“ пытаньнямі. Ім ня варта ставіць у канфліктным, ці ўдарным парадку на абмеркаваньне такога, як ніяк, гласнага зборышча, як рада Лігі Нацый, пытаньні, якія сваім зьместам і важнасьцю маглі-б зацікавіць шырокія масы. Пад напорам шырокіх мас данае пытаньне можа быць вырашана адпаведна іхнім інтарэсам, а іхнія інтарэсы перш са ўсё патрабуюць захаваньня міру. Таму калі дыплёматыя якой-небудзь краіны ўпарта займаецца якім-небудзь дробным палітычным пытаньнем, імкнецца зрабіць з яго зброю высокае палітыкі, дык можна з упэўненасьцю сказаць, што дыплёматыя краіны, якая цікавіцца дробным палітычным пытаньнем, рыхтуе яго як прычыну для вайны. Дапаўненьне яго рознымі цікавымі падрабязнасьцямі робіць гэта дробнае пытаньне нібы вядомым масам. Так што пасьля, калі гарматы і стрэльбы пачнуць самі страляць, дык масам у чадзе вайны здаецца, што з-за гэтага пытаньня было варта змагацца. З другога боку, пытаньне ўсё-ж такі застаецца настолькі дробным, што да крытычнага моманту ніхто ня мае жаданьня разглядзець як належыць—у чым тут справа.

Амаль што напэўне польска-літоўскую спрэчку шырокія народныя масы ўсяго сьвету ўяўляюць уласна гэтак. Калі-б заўтра пачалася новая сусьветная вайна з прычыны гэтае спрэчкі, дык магло-б здавацца, што гэта пытаньне было настолькі важнае, што няўдача яго вырашэньня мірным спосабам павінна была няўхільна прывесьці да новае сусьветнае бойні. Між тым, у сучасны момант, пакуль апошнія крытычныя дні яшчэ не надыйшлі, гэта пытаньне застаецца дробным і ня цікавіць шырокіх мас. Поўнае розных юрыдычных тонкасьцяў, гісторыка-этнаграфічных падрабязнасьцяй, гэта пытаньне прыкрыта ад сапраўднае народнае сьвядомасьці амаль што ўсіх краін.

Гэта становішча польска-літоўскае спрэчкі з-за Вільні робіць яго сапраўднай знаходкаю для ангельскае дыплёматыі, якая шукае асяродку, навакол якога можна было-б сабраць антысавецкі фронт. Пры гэтым ангельская дыплёматыя дзейнічае пастарому, ужо выпрабаванаму рацэпту. Яна абвяшчае, што ня можа быць трывалага і сапраўднага міру на ўсходзе Эўропы, пакуль гэта спрэчнае пытаньне ня будзе вырашана. У той-жа час яна робіць усё магчымае, каб гэту спрэчку абвастрыць да крайнасьці, каб зрабіць згоду між Польшчай і Літвой немагчымай. І, не забываючыся пра сваю канчатковую мэту—ажыцьцяўленьне антысавецкага фронту, яна спрабуе ў розных выглядах стварыць уражаньне, што вінавата ва ўсім ня столькі ўпартасьць Літвы, колькі той факт, што за сьпіною Літвы знаходзіцца Савецкі Саюз, які яе падбухторвае.

Ангельская дыплёматыя і ўся паслухмяная ёй кліка Лігі Нацый робяць выгляд, што яны не разумеюць, у чым справа. Усе жэнеўскія «ціхамірцы» робяць выгляд, што ўся справа ў Вільні і што, паколькі ў моцнай Польшчы слабая Літва не адбярэ Вільні, трэба прымусіць Літву пакінуць займацца «правакацыяй». «Правакацыя» Літвы, як вядома, складаецца з таго, што яна патрабуе сваю законную маемасьць. Мы ня будзем тут паўтараць таго, што ўжо гаварылася столькі разоў, што якраз Ліга Нацый павінна была абараніць слабую Літву ад моцнай Польшчы. Трэба сказаць, што разважаньні на гэту бескарысную тэму вельмі спадручны ангельскім падпальшчыкам, якія ў захопленьні ад таго, што дыскусія па гэтым пытаньні абмінае цэнтральнае пытаньне. А цэнтральны момант у тым, што ў буйнай гульні ангельскага імпэрыялізму Літва зрабілася тэй дробнай манэтай, якая патрэбна нават пры самых буйных плацяжох. Пры падрыхтоўцы-ж антысавецкага паходу Англія рыхтуецца да вельмі буйных плацяжоў па шматлікіх вэксалёх.

На першы погляд здаецца, што літоўскі дыктатар Вальдэмарас закрычаў на ўвесь сьвет аб учыненым у 1919 годзе рабунку Польшчай Вільні толькі таму, што ён баіцца, каб гэты рабунак не паўтарыўся зноў у большых памерах і ў 1928 годзе, і каб Польшча не праглынула Літвы цалкам. Інакшай кажучы, першае тлумачэньне літоўскага пункту гледжаньня—гэта тлумачэньне яго як спробы напамінаньнем аб старой крыўдзе папярэдзіць новую. Між тым даволі добра асьведамлены нямецкі публіцыст Ганс Цэрэр з газэты «Фосішэ Цэйтунг» мяркуе, што магчыма і іншае тлумачэньне. Ён думае, што вельмі магчыма, што маленькі літоўскі дыктатар хоча, каб на яго накрычалі „вялікія дзяржавы“ дзеля таго, каб ён мог бяз шкоды свайму дыктатарскаму прэстыжу згадзіцца на ўступкі Польшчы: нічога ня зробіш, такі загад. Мы ня ведаем ці ў разважаньні нямецкага журналіста толькі яго ўласнае меркаваньне, ці там адбіваюцца весткі, якія маюцца ў нямецкім міністэрстве замежных спраў. Паколькі Савецкі Саюз ніколі не падбухторваў Літву, а наадварот, заўсёды даваў ёй ціхамірлівыя парады, гэта нямецкае меркаваньне толькі пацьвярджае наша меркаваньне, што польска-літоўская спрэчка зрабілася дробнай імпэрыялістычнай манэтай.

Вернемся да сутнасьці гэтае спрэчкі і ролі Лігі Нацый у ёй. Сэсія Лігі Нацый у сьнежні месяцы ўхваліла, як вядома, па літоўска-польскім пытаньні шэраг добрых пажаданьняў, сутнасьць якіх зводзілася да жаданьня замірыць спрэчныя бакі. Спроба замірэньня была ўжыта на канфэрэнцыі ў нямецкім горадзе Кёнігзбэрзе. Каб кіраўнікі Лігі Нацый, у першую чаргу Англія і Францыя, сапраўды хацелі, каб гаручы матэр'ял на Усходзе Эўропы сапраўды быў загашан, дык яны, натуральна, зрабілі-б належны ўплыў на спрэчныя бакі (Літву і Польшчу) усім сваім вялікадзяржаўным аўтарытэтам—паспрабавалі-б адыграць ролю сумленных маклёраў.

Аднак, у сапраўднасьці мы бачым, што дыплёматыя Англіі і Францыі, наадварот—усе свае «ціхамірлівыя» імкненьні накіравала выключна ў адзін толькі бок — літоўскі, адначасова падбухторваючы Польшчу да незамірымасьці.

Гэта падбухторваньне павінна было-б штырхануць Літву да неасьцярожных крокаў.

Калі Літва яшчэ не зрабіла такога неасьцярожнага кроку, які паскорыў-бы развязку, дык толькі таму, што яна знаходзіцца пад уплывам шчырых ціхамірлівых парадаў Савецкага ўраду, які спрабуе папярэдзіць крывавыя сутычкі. Папрокі Савецкаму Саюзу з ангельскага боку ў падбухторваньні Літвы, зразумела, нашае ўвагі не заслугоўваюць. Але і грамадзкая думка Савецкага Саюзу і працоўныя ўсіх краін павінны зразумець, што ангельская дыплёматыя недарма занялася супольна з францускай дыплёматыяй „маленькім“ польска-літоўскім пытаньнем. Яна спрабуе адным ударам забіць двух зайцаў: зьнішчыць у тым ці ў іншым выглядзе самастойнасьць Літвы і тым самым ліквідаваць слабое зьвяно на гэтым вучастку антысавецкага фронту і затым падрыхтаваць гэту спрэчку, якую працоўныя ўсіх краін слаба сабе ўяўляюць, але аб якой яны штодзень чуюць. Канчатковая мэта—зрабіць з польска - літоўскай спрэчкі прычыну да новае вайны і паходу супроць Савецкага Саюзу.

В. Ул.

Праверка—самакрытыка—кантроль мас

Такая мова масам не патрэбна.

[illegible]

— Что за белорусская «мова»? Никакой белорусской «мовы» нет, есть смесь русско-украинско-польского языка. Эта смесь так грубо звучит, что ни один дурак ее произносить не хочет, разве только темные деревенские мужики на ней говорят.

[illegible]

Бульбяная „гісторыя" нашых загатоўцаў.

[illegible]

На табе, нябожа, што мне нягожа.

[illegible]

Жудасная гісторыя.

Старшыня Малашэвіцкага спажывецкага таварыства (Чырвона-Слабадзкі раён, Бабруйшчына)—строгі чалавек. Ён не пацерпіць таго, каб яму хто небудзь рабіў канкурэнцыю. Ён у раёне манапаліст.

Здарылася агенту Слуцкага агенцтва Дзяржгандльбелу т. Рабіновічу заехаць у вёску Лядны (гэтага Малашэвіцкага сельсавету) па збору старызны. Заехаў Рабіновіч як ні ў чым ні бывала, ня думаючы, што тут яго спаткае бяда.

Але хутка да яго зьяўляецца старшыня праўленьня таварыства Карабец з трэбаваньнем прад'явіць дакуманты і дазвол на права ўезду ў вёску.

Ня гледзячы на тое, што дакуманты ў Рабіновіча былі ў парадку, што дазволу на ўезд у гэтую вёску непатрэбна, Карабец затрымаў Рабіновіча, лаючыся, на чым сьвет стаіць.

І калі Рабіновіч паехаў, адчуваючы нутром, што будзе бяда, Карабец падняў па ім страляніну.

Імчаўся бядак Рабіновіч па полю без дарогі, уцякаючы ад шалёных куль Карабца, скалечыў каня, загубіў вопратку. А Карабец усьлед страляў і рагатаў.

— А, Дзяржгандльбелаўская крыса, уцякаеш. Я табе пакажу канкурэнцыю са мною наводзіць.

Засмучоны тым, што ня змог сагнаць сваю злосьць над уцёкшым Рабіновічам, абмежаваўся трафеямі. З пагардай пераможца падняў ён упаўшую вопратку Рабіновіча, разарваў са злосьцю на кавалкі і павесіў на слуп.

— На вось людзі, любуйцеся, я пераног.

Доўга доўга вісела падраная вопратка Рабіновіча на слупу, доўга зьдзекаваўся над ёй Карабец.

А бедны Рабіновіч у сваёй заяве начальству просіць аднаго. Ён просіць «даць яму магчымасьць спакойна езьдзіць па вёсках і зьбіраць старызну і сыравіну для Дзяржгандльбелу».

Спадзяёмся, што гэту магчымасьць яму дадуць.

А. Д.

СЕЛЬСКА-ГАСПАДАРЧЫ ПАДАТАК.

Кулакі падбіваюць і беднату на ўтойку аб'ектаў.

[illegible] вучот на пасёлку Крынічным, Цэрахоўскага сельсавету, кулакі ўтаілі 2-х коняў, 3-х кароў і каля 35 сьвіней. У вёсцы Ніўках, як і ў мінулым годзе, кулакі пачалі ўтойваць ральлю, сенажаць і пабочныя заработкі. З тэй прычыны, што гэта вёска не землеўпарадкавана, ёй кожны год удаецца ўтойваць ад падатку значную плошчу ральлі і сенажаці.

Кулакі, якія ўтойваюць ад падатку аб'екты, стараюцца схіліць на свой бок ня толькі серадпякоў, але нават і сваіх суседзяў беднякоў. Такі выпадак заўважан у пасёлку Крынічным (Цэрахоўскі р-н), дзе кулакі **Малаяў, Мармылёў і Крывалееў** захавалі коняй, кароў і з'агітавалі значны лік серадпякоў, якія ўтаілі сьвіней. У другім месцы кулак, напр., захаваў каня і карову і ўгаварыў бяднячку захаваць па яго прыкладу карову.

З такімі зьявішчамі трэба павесьці неаслабную барацьбу і прыцягнуць да яе ўсю грамадзкасьць, як парт'ячэйкі, ячэйкі камсамолу, селькораў, беднату і інш.

М. Сьвятловіч.

Гомельшчына.

Некаторыя вынікі вучоту.

Гомель, 20-6. На 15-е чэрвеня [illegible] галінах гаспадаркі—рамачныя вульлі—40,1 проц., калодачныя—25, сады і гароды—114 проц. Па асобных раёнах павялічэньне розныя. У Брагінскім раёне і іншых ёсьць шмат укрываньняў усіх выглядаў аб'ектаў абкладаньня, асабліва неземляробчых і жывёлы. Акрфінаддзел знаходзіць гэтыя вынікі нездавальняючымі. Райвыканкомам прапанавана ўзмоцніць працу па выяўленьні аб'ектаў абкладаньня.

Скончылі вучот аб'ектаў з павялічэньнем.

Кампанія па вучоту аб'ектаў сельска-гаспадарчага падатку ў Лапіцкім сельсавеце (Гомельшчына) праводзілася з 6 па 15 чэрвеня. У першую чаргу былі праведзены сходы сярод насельніцтва, аб сыстэме і парадку абкладаньня ўсіх крыніц даходу ў сельскай гаспадарцы, аб ільготах беднаце і г. д. На сходах выбралі вучотныя сельскія і раённую камісію. Асобна, апрача агульных, скліканіся ў буйных насельніцкіх пунктах сходы беднаты.

Усе намечаныя кандыдатуры беднаты прайшлі на агульных сходах у сельскія і раённую камісію цалкам.

Ня гледзячы на сходы беднага ня зусім актыўна прымала ўдзел у працы па вучоту аб'ектаў ападаткаваньня. Адчувалася некаторая неарганізаванасьць з яе боку. Трэба гэта ўзяць пад увагу і палепшыць працу сярод беднаты. Аднак сёлета вучот у нас прайшоў лепей як у мінулым годзе. Сельская вучотная камісія вельмі актыўна выкрывала ўтоеныя аб'екты, якіх мелася звыш 50 проц. у паасобных гаспадарках у некаторых вёсках. Так у вёсцы Радзеева выяўлена 150 дзес. утоенай пахаці і шмат жывёлы ў заможных сялян на пасёлках. Сёлетні вучот па с.-с. даў некаторае павялічэньне аб'ектаў супроць мінулага году. Так на пахаці маецца павялічэньне на 5,5 проц., па рагатай жывёле на 17, конях на 9, авечках на 13, сьвіней на—77 проц. і г. д.

Вучотная камісія ўлічыла ўсе і неземляробскія заработкі. Вызвалена ад падатку па с.-с. 88 бядняцкіх гаспадарак. У гэтым годзе маламоцным серадняцкім гаспадаркам падатак некалькі меншы, як у мінулым годзе.

К сораму асобных членаў с.-с. трэба залічыць слабы іх удзел у падатковай працы. Некаторыя з іх зусім стараліся ўхіліцца. Аднак, праца па вучоту прайшла здавальняюча.

М. Драбышэўскі.

Уваравіцкі р., Гомельшчына.

У САВЕЦЕ НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БССР.

(Пасяджэньне 18 чэрвеня г. г.).

На гэтым пасяджэньні, пад старшынствам т. Галадзеда М. М., разам з іншымі былі разгледжаны наступныя пытаньні.

АБ ПАСЯЛКОВЫХ ВЫТВОРЧА-КААПЭРАЦЫЙНЫХ ТАВАРЫСТВАХ.

СНК прыняў палажэньне аб пасялковых вытворча-каапэрацыйных таварыствах. Гэтыя таварыствы арганізуюцца на тэрыторыі пасёлку з мэтай хутчэйшага пераходу сялянства да аграмаджаных формаў с.-г. вытворчасьці, а таксама з мэтай найбольш рацыянальнага скарыстаньня с.-г. плошчаў, павялічэньня прадукцыйнасьці працы і ўзмацненьня самадзейнасьці насельніцтва. Задачамі пасялковага таварыства зьяўляюцца: арганізацыя машынных, зернаачышчальных і злучных пунктаў, пераапрацоўка і збыт с.-г. прадуктаў, увядзеньне супольнай апрацоўкі зямлі і г. д. Аб арганізацыі пасялковага таварыства падаецца заява ў раённы выканаўчы камітэт разам са статутам таварыства. Для ажыцьцяўленьня сваіх задач пасялковае таварыства мае права набываць маемасьць, можа ўваходзіць членам у спэцыяльныя с.-г. каапэрацыйныя аб'яднаньні і іншыя таварыствы і арганізацыі.

Членамі таварыства могуць быць усе працоўныя пасёлку, якім мінула 18 год і ня могуць быць членамі таварыства пазбаўленыя выбарчых правоў. Пасялковае таварыства павінна аб'яднаць ня менш 10 земляробчых гаспадарак. У тых пасёлках, дзе менш 10 двароў, таксама можа арганізавацца таварыства, пры ўмове, што жадаючыя аб'яднацца ў таварыства складаюць 3/4 агульнага ліку двароў. Пастановы, прынятыя на агульных сходах членаў пасялковага таварыства, зьяўляюцца абавязковымі і для нячленаў таварыства па пытаньнях: увядзеньня шматпольля, арганізацыі грамадзкіх садоў і арганізацыі выпасаў.

Пасялковае каапэрацыйнае таварыства карыстаецца наступнымі льготамі: па с.-г. падатку могуць даваццa льготы па паданьні НКФ і НК Земляробства пры ўмове практычнага ажыцьцяўленьня наступных мерапрыёмстваў—устанаўленьня шматпольля і пасеву траў, сартовага насеньня, пабудова пракатнага і злучнага пунктаў або, у выпадку ўвядзеньня грамадзкай апрацоўкі зямлі, пасялковаму таварыству ў першую чаргу выдаецца с.-г. крэдыт, НК Земляробства ў першую чаргу праводзяцца мерапрыёмствы ў пасялковым таварыстве, як: аграномічная дапамога, мэліярацыя і інш.

Нагляд за дзейнасьцю пасялковых каапэрацыйных таварыстваў ускладаецца на зямельныя органы і на акруговыя саюзы с.-г. каапэрацыі па прыналежнасьці.

АБ АКЛАДНОЙ СТРАХАВОЙ КАМПАНІІ 1927-28 г.

СНК выслухаў паведамленьне Старшыні Праўленьня Дзяржаўнага Страхаваньня БССР т. Чарнушэвіча аб выніках акладной страхавой кампаніі 1927-28 г. На 1 мая 1928 г. паступіла 92,7 проц. страхоўкі супроць 87,3 проц. у мінулым годзе. СНК адзначыў слабае паступленьне страхоўкі па Гомельскай, Магілеўскай і Аршанскай акругах і запрапанаваў АВК прыняць меры да ліквідацыі нядоімкі страхоўкі за час да новага апэрацыйнага году. Адзначаючы здавальняючае становішча ў галіне дачы льгот беднейшаму насельніцтву, СНК прызнаў ненармальным позьняе разьмеркаваньне і няпоўнае скарыстаньне льготнага фонду па Гомельскай акрузе і запрапанаваў Гомельскаму АВК скарыстаць у тэрміновым парадку льготны фонд. Усім АВК і Кіраўніцтву Дзяржстраху БССР запрапанавана задаволіць беднейшае насельніцтва льготамі да пачатку акладной кампаніі. Для забесьпячэньня пасьпяховага спагнаньня страхоўкі ў 1928-29 г. СНК запрапанаваў АВК прыняць меры да поўнага спагнаньня страхоўкі ва ўстаноўленыя Эканамічнаю Нарадаю тэрміны.

АБ ДАКЛАДЧЫКАХ НА СЭСІІ ЦВК БССР.

СНК назначыў наступных асоб дакладчыкамі на Сэсіі ЦВК БССР: па пытаньні аб дзяржаўным бюджэце БССР на 1928-29 г.—т. Мікуліча, пра палажэньне аб мясцовых фінансах—т. Бупіна, аб выкананьні дзяржаўнага бюджэту за 1926-27 г. т. Матусава, па дакладу НК Сацыяльнай Забясьпекі—т. Калініна і т. Жарына садакладчыкам ЦК Сялянскіх Таварыстваў Узаемадапамогі, па пытаньні аб сыстэме народнай асьветы ў БССР—т. Баліцкага і аб ходзе будаўніцтва Асінаўскай Электрастанцыі т. т. Карпа і Алейнікава.

АБ АРГАНІЗАЦЫІ ПРЫ РАБФАКУ БДУ 4-хМЕСЯЧНЫХ КУРСАЎ ДЛЯ БАТРАКОЎ.

СНК дазволіў НК Асьветы арганізаваць пры Рабочым Факультэце БДУ 4-хмесячныя курсы для падрыхтоўкі батракоў і батрачак для паступленьня на рабфакі.

АБ СКАРБОНАЧНЫМ ЗБОРЫ НА КАРЫСЬЦЬ ПАЛІТВЯЗЬНЯЎ.

СНК дазволіў ЦК Мопр'у правесьці на ўсёй тэрыторыі БССР у дзень сьвята 11 ліпеня скарбоначны збор „Чырвонай кветкі" на карысьць палітвязьняў.

СРОДКІ НА КЛЮБНАЕ БУДАЎНІЦТВА.

Для забесьпячэньня сродкамі клюбнага будаўніцтва СНК запрапанаваў Аддзелу Лясных Загатовак НК Земляробства ўнесьці ў НКФ 100 т. руб. у лік адлічэньняў ад прыбыткаў Аддзелу Лясных Загатовак за 1926-27 г. НКФ даручана забясьпечыць выдачу гэтых сродкаў у адпаведнасьці з плянам клюбнага будаўніцтва.

АБ ВЫДАЧЫ СРОДКАЎ «МАЛАДНЯКУ» НА ЭКСКУРСІЮ.

Па хадайніцтву ЦБ Усебеларускага Аб'яднаньня пісьменьнікаў «Маладняк» СНК пастанавіў выдаць яму 300 руб. на экскурсію на Украіну.

На барацьбу з сухотамі.

У той час, калі эпідэмічныя хваробы з кожным годам паступова зьмяншаюцца, сухоты ўпарта трымаюцца. Гэта тлумачыцца тым, што сухоты ў большай меры залежаць ад мінулых сацыяльна-бытавых умоў, у якіх жылі працоўныя БССР і якія застаюцца яшчэ і на сёньняшні дзень.

Адбітак мінулага на здароўі працоўных вельмі цяжкі, каб можна было думаць за кароткі параўнаўча час існаваньня Савецкае ўлады стварыць новыя здаровыя варункі жыцьця працоўных. Аздаравіцельныя мерапрыёмствы вымагаюць больш доўгага часу, матар'яльных выдаткаў і ўважлівых адносін да гэтае справы, як з боку ўлады, партыйных і прафсаюзных арганізацый, так і з боку шырокіх мас працоўных. На эпідэмічным фронце, дзякуючы ўжываньню шырокіх аздаравіцельных мерапрыёмстваў, мы маем досыць значныя дасягненьні. Так, напрыклад, на плямісты тыфус з 16,4 захворваньняў на 10.000 насельніцтва ў 1924 годзе, мы маем зьніжэньне да 6,9 у 1927 годзе, брушны тыфус з 15,9 у 1924 г. на 10.000 насельніцтва да 6,4 у 1927 г. Падобнае мы маем і ў адносінах іншых эпідэмічных хвароб, якія панавалі ўвесь час у БССР. Зьніжэньне мы маем ня толькі ў параўнаньні з ваенным часам, але і ў параўнаньні з дарэвалюцыйным.

Нажаль, у адносінах сухотаў, як ужо адзначана, падобнага зьніжэньня мы ня маем. Гэта самае адзначаецца і ў іншых рэспубліках. Прычыны ў аснове сухотаў больш глыбокія, з якімі падзвычайна цяжка змагацца. Лічбы хворых сухотамі на 10.000 насельніцтва мы маем наступныя:

	1924 г.	1925 г.	1926 г.	1927 г.
Гарады . .	264,1	587,6	433,8	425,7
Вёскі . . .	53,5	71,8	65,3	90,5

З гэтых лічбаў відаць, што сухоты ў нас не зьмяншаюцца, а растуць. Фактычна гэта ня ёсьць праўдзівы рост (новыя захворваньні). Гэты рост тлумачыцца, галоўным чынам, больш поўным выяўленьнем хворых, дзякуючы палепшаньню і росту мэдыка-санітарнай сеці. У прыватнасьці—росту спэцыяльных лячэбна-прафіляктычных установаў—сухотных дыспансэраў—ня толькі ў гарадох, але і ў раённых цэнтрах. Рост сеці і наладжваньня рэгістрацыі хворых—дае відавочны рост хваравітасьці на сухоты. Бязумоўна, пададзеныя лічбы не ахапляюць яшчэ ўсіх хворых, асабліва на вёсцы.

Селянін зварачваецца за дапамогай ужо тады, калі пачынае траціць працаздольнасьць, а па-другое, сельская сець пакуль што як якасна, так і колькасна адстае ад гарадзкой.

З пададзеных лічбаў можна ўявіць, што хваравітасьць на сухоты ў вёсцы значна меншая, чымся ў гарадох. Але гэта ня так, калі прыняць пад увагу толькі што пададзеныя тлумачэньні наконт лічбаў—наогул. Асобныя дасьледваньні вёскі выявілі сухоты ня ў меншай меры, як у горадзе, а часта і ў большай, прычым з цяжкімі формамі, як напр, тубэркулез касьцей.

Гарадзкія лічбы зараз можна лічыць амаль у поўнай меры дакладнымі і сапраўднымі, гэта відаць ужо з таго, што рост сухотаў у гарадох у апошнія гады не вызначаецца, а ў сельскіх мясцовасьцях наадварот,—побач з палепшаньнем мэдыка-санітарнай дапамогі выяўлаецца большы лік хворых.

Падагульваючы ўсё разам, трэба адзначыць,—сухоты ў БССР значна пашыраны і што змаганьне з гэтым сацыяльным злом працоўных не павінна паслабляцца, а ўзрастаць побач з агульным эканамічным і культурным ростам краіны.

Аздараўленьне кватэрных умоў, якаснае і колькаснае палепшаньне харчаваньня працоўных, рост санітарнае культуры, умелае скарыстоўваньне працоўнымі здаровых фактараў прыроды, пераважна праз фізкультуру (сонца, чыстае паветра, вада і інш.) і наогул аздараўленьне працы і быту працоўных,—зьяўляецца асновай ў справе змаганьня з сухотамі.

У большай меры пасьпешнае змаганьне з сухотамі залежыць ад актыўнасьці і зацікаўленасьці ў гэтым шырокіх мас саміх працоўных.

Д-р З. К. Магілеўчык.

У ДАЛЁКАЙ СІБІРЫ.

(Ад нашага спэцыяльнага карэспандэнта).

Уяўленьне беларускіх земляробаў на бацькаўшчыне—тых земляробаў, якія, як кажуць, „зводзяць канцы з канцамі"—калюе Сібір, як краіну дастатку, дзе менш трэба працаваць і больш мець. Дзе вялікія лясныя абшары лесу, вольныя, годныя пад пахаць вучасткі зямлі і няэмерныя абшары найлепшых лугоў чакаюць чалавека, які ўсё гэта будзе скарыстоўваць для сябе і дзяржавы. Наогул-жа ёсьць такое ўражаньне, што цяжэй дабрацца да самога Сібіру, а асесьці там і гаспадарыць куды лягчэй.

ХАДАКІ І «ХАДАКІ».

І едуць.

Накіроўваюць, як ўжо зазначана раней, хадакоў. Часта хадакамі едуць гаспадары, якія думаюць перасяляцца. У [illegible]кіх выпадках наймаюць спэцыяльн[illegible] хадакоў, для якіх вельмі важна [illegible]хаціцца» за чужыя грошы і «па[illegible]сьць сьвету». У большасьці апош[illegible] хадакі замацоўваюць за даверлівай групай перасяленцаў, якія іх дэлегавалі, вучасткі ў калёнпартыі, у гародзе не азнаёміўшыся са становішчам гэтых вучасткаў на месцы.

Для чалавека, які ня мае намеру перасяляцца, няма інтарэсу перабірацца за 100-500 вёрст ад чыгункі, каб паглядзець перасяленцкія вучасткі. Выканаць сваю місію як хадака, можна і ў габінэце загадчыка аддзелу ўсяленьня.

Трэба толькі паглядзець на карту вольных вучасткаў зямлі і, прыйшоўшы да загадчыка ўсяленьня, сказаць:

— Гэта зямелька нам падабаецца.

Замацуйце за нашымі перасяленцамі.

Фармалізм у замацаваньні вучасткаў, адведзеных пад засяленьне, невялікі. Выканаўшыя сваю місію, „хадакі" едуць да хаты і распісваюць там прывольле сібірскай зямлі. Хоць гэта прывольле яны бачылі толькі праз вокны вагону, ці на карце ў калёнізацыйнай партыі.

Гаспадары распрадаюць гаспадарку і, ня гледзячы на эканамічную і грашовую забясьпечанасьць, якая вызначана ўрадам для перасяленьня ў Сібір, едуць з Беларусі. Едуць шукаць «рай», які, як ім апавядалі наёмныя хадакі, ёсьць за лясістым горным сьцягам Уральскіх гор.

Выбар хадакоў з ліку гаспадароў, якія хочуць перасяліцца, таксама бывае няўмелы. Сюды, у невядомую для беларускага селяніна краіну, з суровым клімата і невядомымі звычаямі старажылаў—часта **накіроўваюць маладых хлапцоў, гаспадароў няўмеі**, якія—усяго і карысьці—умеюць добра расьпісваць. Вядома, што ад гэткіх «хадакоў» бывае вельмі мала карысьці.

Дваццаць пяць процантаў (весткі атрыманы на Іркуцкім перасяленцкім пункце) **ад усяго ліку выехаўшых у Сібір перасяленцаў** (розных нацыянальнасьцяй), **варочаюцца дахаты, не знайшоўшы абяцанага «раю», варочаюцца, праезьдзіўшы апошнія грошы.** Штодня ў органы па перасяленьню прыходзяць асобныя сяляне, прадстаўнікі перасяленцкіх груп, каб ім дапамаглі прабрацца на пакінуты ў сваёй рэспубліцы кавалачак зямлі.

.ВЕРХНЕ-ЮЖАРЫНСКАЕ «ЗАСЯЛЕНЬНЕ».

Мне давялося прабрацца на Верхне-Южарынскі вучастак, Крывашэйнскага раёну, Томскай акругі. Вучастак знаходзіцца на аддегласьці каля 500 вёрст ад чыгункі і 50 вёрст ад параходнай прыстані ў глушы славутай тайгі. Нарэзаны яшчэ ў дарэвалюцыйны час (ды амаль што ўсе вучасткі, адкрытыя для засяленьня дарэвалюцыйнай нарэзкі) плошчай каля 4 тысяч дзесяцін, разьлічаных на засяленьне 300 едакоў, **гэты вучастак незаселены і да гэтага часу. За дзесяць год на ім перабывала да 100 сем'яў.** Засталося жыць толькі 10 і то з дрэннай надзеяй на тое, што тут абжывуцца. У гэтым годзе сюды яшчэ прыехала 14 сем'яў. Амаль усе выхадцы з Беларусі.

Тыя гаспадары, якія перасяліліся на вучастак раней, лічаць сябе „старажыламі" і варожа сустракаюць «новых». Увесь вучастак пакрыты лесам-беразьняком і вельмі цяжка яго раскарчаваць, каб на першы год заняць пад пасеў хоць невялічкі кавалак зямлі. Як і на іншых перасяленцкіх вучастках, тут не праведзена землебудаўніцтва. Няма вызначанай і абмежаванай паласы ці хутару. Першы, хто прыедзе на гэтыя вучасткі, можа захапіць усе вольныя ад лесу палянкі на ўсім вучастку і ня пусьціць на іх новых.

Палёў, якія ў нас на Беларусі, тут няма. У тайзе ўсе вёскі стаяць сярод лесу, а далей за 2—10 вёрст ад вёскі таксама па лесе раскінулася невялічкая лапінка пахаці. Прыехаўшаму перасяленцу старажылы паказваюць на маўклівую, непраходную аграмаду лесу і кажуць:

— Там будзе тваё поле. Мы, прыехаўшы сюды, шукалі яго сярод тайгі, ідзі і ты пашукай.

І паслухаўшы добрую, на першы погляд, раду старажылаў, новы перасяленец ідзе шукаць „поля". Але дзе ты яго знойдзеш, калі ўсе палянкі ўжо ўзораны?

ГУЛЬТАЙСТВА ЦІ ШТО ІНШАЕ?

Здаецца, што дрэнныя гаспадары перасяляюцца ў Сібір шукаць «лёгкага» хлеба, калі ня хочуць адразу брацца за раскарчоўку лесу? Але гэта няправільна. Эканамічная забясьпечанасьць перасяленцаў прымушае іх шукаць вольных ад лесу зямель.

Скажам, едзе сюды перасяленец-гаспадар, які сабраў каля 600 руб. грошай (едуць і з 50 руб.). З сабою ён нічога з сельскагаспадарчых машын і жывёлы не бярэ. Прыродныя асаблівасьці і дарагоўля перавозкі прымушаюць гэта рабіць. Едуць у большасьці вясной, каб адразу-ж засеяць зямлю, прычым едуць усёй сям'ёй (рабочыя дружыны, аб якіх так шмат гаворыцца ў перасяленцкіх кніжках, пакуль што мала хто высылае). На месцы трэба купіць каня, колы, плуг, і іншыя гаспадарчыя прылады. Усё гэта будзе каштаваць каля 200 руб. Трэба зрубіць хату, і каб ўсяліцца ў яе таксама будзе каштаваць руб. 50. Так што на пражыцьцё сям'і да восені, пакуль ня будзе сабраны ўраджай, застаецца зусім мала. А яшчэ трэба засеяць, каб увосень што-небудзь сабраць—і тут трэба грошы на насеньне. Праўда, ёсьць дырэктывы вышэйшых органаў, каб мясцовыя крэдытныя таварыствы давалі перасяленцам насенную пазыку. Але апошнія мала зьвяртаюць увагі на гэта, пазыку даюць вельмі рэдка, баяцца, што перасяленец не абжываецца на новым вучастку і яе ня зьвярне.

Лета тут кароткае і з пасевам ярыны трэба сьпяшацца, каб ня быць зімой бяз хлеба. За вясну немагчыма раскарчваць нават моцнай рабочай сям'ёй і дзесяціны векавога лесу, каб падрыхтаваць зямлю пад пасеў ярыны. А калі ўрэшце сям'я і раскарчуе і засее дзесяціну зямлі, ня гледзячы на тое, што зямля тут родзіць вельмі добра, ураджаю з яе ня хопіць на пражыцьцё.

У гаспадара няма ніякіх пэрспэктыў на жыцьцё. Няма заробку, а харчаваць сям'ю трэба. Тады ён шукае другога больш спагаднага пад засяленьне вучастку. Але і там усяліліся некалькі гаспадароў, захапілі лепшую зямлю і таксама як і на першым вучастку гэтыя Аляксандры Македонскія раюць новаму „заглянуць" у тайгу.

ПАСПРАБУЕМ КАЛЕКТЫВАМ.

Восем гаспадароў, якія перасяліліся на Верхне-Южарынскі вучастак з Менскай акругі арганізавалі сельска-гаспадарчую арцель „Серп і Молат". Старыя і маладыя члены калектыву цьвёрда парашылі застацца на неабжытым кавалку зямлі.

— Тут спрабавалі сяліцца адзінкі і ўцяклі ад замельнага бязлюдзьдзя і беднасьці. А мы хочам свае бядняцкія гаспадаркі аб'яднаць у адну і паспрабуем калектывам змагацца за новае жыцьцё — казалі калектыўшчыкі на агульным сходзе.

— Будзем прасіць калёнізацыйную партыю, каб нам далі кавалак зямлі. Тады мы пакажам тутэйшым старажылам, як апрацоўваюць зямлю першабытным спосабам, як трэба гаспадарыць і што з тутэйшай зямлі мець.

Выбралі хадака ў арцелі, папрасілі мяне і загадчыка Южарынскай перасяленскай хаты-чытальні тав. Рэйзмана—арганізатара арцелі — пахадайнічаць у Томску аб высылцы каморніка.

Перад ад'ездам з Южары да мяне зайшоў сябра калектыву, які быў нечым усхваляваны. Я спытаўся ў яго, чым гэта выклікана.

— Ды старажылы пачалі пагражаць новаму калектыву. Сказалі, што калі калектыву нарэжуць зямлі і ў гэты вучастак пападуць іх палянкі, яны хутка выжывуць нас адгэтуль. Раней яны проста агітавалі проці калектыву—адгаварылі 3-х чалавек, а цяпер бачачы, што калектыў падабраўся з моцных па ідэі гаспадароў, пачалі пагражаць.

— Што-ж яны вам хочуць зрабіць?

— Мы, як людзі іх не баімся, але ім нядоўга надпусьціць у будынкі чырвонага пеўня і скаціну падстрэліць. На гэтым вучастку былі ўжо выпадкі, калі рэзалі на пашы кароў, стралялі коняй...

— А яны, што адкрыта вам пагражаюць, ці гэта хто перадаў?

— Адкрыта яны пакуль што пагражаць баяцца. Але іх бабы так настрашылі нашых жонак, што апошнія нас з хаты ня пушчаюць. «Ня трэба ехаць, кажуць бабы, у Томск, каб якой бяды ня было...

Я супакоіў яго як мог.

У Томску загадчык калёнізацыйнае партыі Маслаў крыва ўхмыльнуўся, калі мы зьявіліся да яго з запатрабаваньнямі аб нарэзцы зямлі калектыву.

— Калектыў кажаце?—Дык у мяне іх сотні хочуць арганізавацца. Каморніка ня дам, бо ўсе заняты нарэзкай новых вучасткаў.

Вось вам пляны сацыялістычнага будаўніцтва, выкананьне дырэктыў 15-га партыйнага зьезду аб калектывізацыі вёскі—у Томскай калёнізацыйнай партыі. Поўная вакханалія ў рабоце. Наразаюцца новыя вучасткі ў той час, як неземляўпарадкаваны старыя і адкуль людзі вымушаны вярнуцца да хаты без капейкі грошай, прадаўшы апошнюю вопратку...

Сюды цяпер прыехала камісія РСІ для абсьледваньня таго бязладзьдзя ў перасяленцкіх арганізацыях, якое было да гэтага часу. Ёсьць надзея, што пасьля абсьледваньня і належных дырэктыў, якія будуць дадзены перасяленцкім арганізацыям, ня будзе таго «ўцёву дамоў», якое наглядалася да гэтага часу.

А справа са злачыннымі адносінамі да новага, адзінага ў раёне калектыву «Серп и Молот» давялося перадаць у Бюро Скаргаў Томскае РСІ.

Мак. Пасьпядовіч.

У Эканамічнай Нарадзе пры СНК БССР.

(Пасяджэньне за 18 чэрвеня 28 г.)

АБ ПАБУДОВЕ ГАЛЯНТАРЭЙНЫХ ФАБРЫК.

Эканамічная Нарада прызнала мэтагодным пабудаваць у БССР некалькі фабрык па галянтарэйнай прамысловасьці, у прыватнасьці ф-ку па вырабу булавак і іншых галянтарэйных мэталёвых вырабаў, з прадукцыяй на 474 тыс. руб. па адпускных цэнах пры агульным ліку рабочых у 120 чалавек, потым фабрыку цэлюлёідавых, рагавых, касьцяных вырабаў, на якой мяркуецца вырабляць розных грэбняў і гузікаў на суму 761 тыс. руб. пры 97 рабочых і ф-ку па вырабу гузікаў для бялізны, якая пры 46 рабочых будзе выпускаць на 107,5 тысяч рублёў прадукцыі. Прадукцыя гэта можа быць выпушчана пры рабоце ў адну зьмену, а таму выраб гэтых фабрык можа быць павялічаны.

Эканамічная Нарада адзначыла, што ф-ка мэталёвых вырабаў можа быць пры заводзе „Чырвоны Кастрычнік" каля Воршы, а рэшта—у Менску. Кошт усіх гэтых фабрык арыентыровачна вылічаецца ў 400 тысяч рублёў, з якіх на будынкі ўсяго 143 тысячы рублёў, бо апроч фабрыкі цэлюлёідных і рагавых вырабаў яны ўжо забясьпечаны будынкамі.

АБ СПАЖЫВЕЦКАЙ КААПЭРАЦЫІ.

Эканамічнаю Нарадаю быў заслуханы даклад аб фінансавым становішчы спажывецкай каапэрацыі.

Эканамічная Нарада адзначыла, што фінансавае становішча нізавой сеткі спажывецкай каапэрацыі зьяўляецца здавальняючым, прычым на фінансавае аздараўленьне нізавой сеткі мела ўплыў кампанія па збору паявых узносаў, за час якой з 1-І па 20-ІV-28 г. сабрана 1107 тыс. руб. Фінансаваеж становішча спажывецкіх саюзаў і Белкаапсаюзу напружанае, з прычыны недахопу ўласных сродкаў. Фінансавае становішча рабочай каапэрацыі таксама напружанае, бо яна шмат сродкаў уклала ў капітальнае будаўніцтва.

Для аздараўленьня фінансавага становішча спажывецкай каапэрацыі Эканамічная Нарада прызнала мэтазгодным сабраць па нізавой сетцы на працягу 2 паўгодзьдзя ня менш 400 тыс. руб. паявых узносаў, давёўшы сярэдні аплачаны пай да 6 руб. 25 кап., а сярэдні пай па рабочай каапэрацыі давесьці да 12 руб.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ ЎРАДУ БССР

ПАСТАНОВА

Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

пра ўзаемаадносіны рэспубліканскіх і мясцовых органаў улады з каапэрацыяй і пра адказнасьць гэтых органаў за страты каапэрацыі ад іх незаконных загадаў каапэрацыйным арганізацыям.

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць:

1. Забараніць усім ведамствам і мясцовым органам улады:

а) загадваць каапэрацыйным арганізацыям рабіць выдаткі, не прадугледжаныя законамі альбо абавязковымі пастановамі акруговых выканаўчых камітэтаў;

б) даваць каапэрацыйным арганізацыям заданьні, не прадугледжаныя плянамі іх дзейнасьці, без паказаньня крыніц сродкаў [illegible]

[illegible]

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвякоў.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР М. Галадзед.

Ч. воб. аб. Сакратара Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту А. Сташэўскі.

14 чэрвеня 1928 году. г. Менск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

ЦЕНТРАЛЬНОГО ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО КОМИТЕТА И СОВЕТА НАРОДНЫХ КОМИССАРОВ БССР

О взаимоотношениях республиканских и местных органов власти с кооперацией и об ответственности этих органов за убытки кооперации от их незаконных распоряжений кооперативным организациям.

Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров БССР постановляют:

1. Запретить всем ведомствам и местным органам власти:

а) давать кооперативным организациям распоряжения о производстве расходов, непредусмотренных законами или обязательными постановлениями окружных исполнительных комитетов;

б) давать кооперативным организациям задания, не предусмотренные планами их деятельности, без указания источников средств [illegible]

[illegible]

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Червяков.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР Н. Голодед.

Вр. исп. об. Секретаря Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Сташевский.

14 июня 1928 года. г. Минск.

ПАСТАНОВА

Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

пра дапаўненьне артыкулу 79 і пра дапаўненьне артыкулам 80-а Крымінальнага Кодэксу БССР.

[illegible]

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвякоў.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР М. Галадзед.

Ч. воб. аб. Сакратара Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Сташэўскі.

14 чэрвеня 1928 г. г. Менск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

Об изменении статьи 79 и о дополнении статьей 80-а Уголовного Кодекса БССР.

[illegible]

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Червяков.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР Н. Голодед.

Вр. исп. об. Секретаря Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Сташевский.

14 июня 1928 г. г. Минск.

ХРОНІКА.

Першы водпуск крэдыту на трамвай.

У крэдытным пляне Белкамунбанку прадугледжана адпусьціць сёлета на будаўніцтва ў г. Менску трамваю 180.000 руб. У чэрвені месяцы Белкамунбанк выдаў Менскаму Акрвыканкому першы крэдыт у суме 35.000 руб. на будаўніцтва трамваю.

Сёньня пачынаецца 3-хдзёньнік барацьбы з сухотамі.

Сёньня, 22-га чэрвеня, па Менску распачынаецца 3-хдзёньнік барацьбы з сухотамі. Таксама сёньня адбудзецца па гораду скарбонкавы збор на карысьць барацьбы з сухотамі.

З 18-га чэрвеня па прадпрыёмствах, клюбах і прафсаюзных садох праводзяцца лекцыі і гутаркі па барацьбе з сухотамі.

24-га чэрвеня ў гарадзкім садзе адбудзецца публічная лекцыя аб значэньні 3-хдзёньніка.

Нар. Кам. Аховы Здароўя сумесна з ЦК беларускага Чырвонага Крыжу выпусьцілі да 3-хдзёньніка спэцыяльную газэту «Прэч Сухоты» ў колькасьці 25.000 экз. Газэта будзе разаслана па ўсіх акругах.

Рамонт будынку для Інстытуту барацьбы з сухотамі.

У сучасны момант ідзе капітальны рамонт быўш. Цэнтральнага Дому адпачынку, які адведзен для арганізацыі Дзяржаўнага Сухотнага Інстытуту.

Рамонт мае быць закончан да 1-га жніўня.

На першы час у гэтым Інстытуце будзе пастаўлена 60 ложкаў.

Падрыхтоўка да Міжнароднага Дню Каапэрацыі.

Беларускі саматужна-прамысловы саюз распачаў узмацнёную падрыхтоўку да правядзеньня Міжнароднага Дню Каапэрацыі.

Ужо разасланы месцам указаньні, як правесьці гэтае сьвяткаваньне.

Беларускі саматужна-прамысловы саюз прыстасоўвае да часу сьвяткаваньня адчыненьне дзіцячых ясьляў і пляцовак, узбуйненьне арцеляў.

Апроч таго у часе сьвяткаваньня Міжнароднага Дню Каапэрацыі будзе праведзен цэлы шэраг мерапрыёмстваў па ўзмацненьні паявога капіталу, арганізацыі чырвоных каапэрацыйных куткоў.

Школьнае будаўніцтва.

Сёлета адпушчана на будаўніцтва і капітальны рамонт сельскіх пачатковых школ 820475 руб. На гэтыя сродкі будзе пабудавана будынкаў на 138 новых школьных камплектаў, а рэшта сродкаў у суме 279582 руб. будзе скарыстана на капітальны рамонт.

Водлуг меркаваньняў Наркамасьветы, у наступным годзе на школьнае будаўніцтва будзе патрэбна 1660000 руб., за якія можна будзе пабудаваць будынкаў на 415 школьных камплектаў. Апрача таго ўнесіцца ў бюджэт 262975 руб. на капітальны рамонт.

Новыя настаўнікі для вясковых школ.

Нар. Кам. Асьветы разьмеркаваў паміж акруг студэнтаў, якія сёлета скончылі пэдтэхнікумы і пэдагагічныя курсы.

Усяго скончыла сёлета 580 студэнтаў, з якіх у Гомельскую акругу накіравана—98 чал., у Полацкую—51 чал., Менскую—87ч., Магілеўскую—100 чал., Бабруйскую—74, Аршанскую—60, Мазырскую—46 і Віцебскую—54. Апроч таго накіраваны ў Сібір для працы ў беларускіх школах—9 чал. і ў Смаленшчыну—1 чал.

Новая норма плошчы для вучняў.

Дзяржплян БССР згадзіўся з прапанаванымі Наркамасьветы арыентыровачнымі нормамі плошчы для тэхнікумаў, прафшкол, рабфакаў і партшкол. Згодна гэтай нормы для вучэбнай плошчы вызначана 10 кв. мэтраў і 6-7 кв. мэтраў для жыльлёвай плошчы агульных памяшканьняў на аднаго вучня. Гэта норма бярэцца пры складаньні НКА пяцігадовага пляну.

За студэнтамі дапрызыўнікамі захоўваюцца пасады і пэнсія.

Наркампрацы БССР даў на месцы тлумачэньне аб тым, што за асобамі, якія праходзяць вышэйшую дапрызыўную падрыхтоўку захоўваюцца іх пасады і сярэдні заработак на гэтых пасадах на ўвесь час праходжаньня дапрызыўнай падрыхтоўкі.

Экскурсія ў яўрэйскія калёніі Крыму.

Учора, 21-га чэрвеня, выехала з Менску экскурсія студэнтаў Беларускага Дзяржаўнага Унівэрсытэту ў яўрэйскія калёніі Крыму.

Усяго выехала 14 чал.

Экскурсія прабудзе там 2 тыдні і азнаёміцца з яўрэйскім земляўпарадкаваньнем.

1.050.000 руб. на жыльлёвае будаўніцтва.

Белкамунбанк да чэрвеня месяца ўжо выдаў акругам на жыльлёвае будаўніцтва 1.050.000 руб., што складае 50 проц. усіх сум, якія вызначаны на гэты від будаўніцтва. У вышэйпаказаную суму ня ўключаны сродкі па будаўнічай каапэрацыі за рахунак фонду паляпшэньня быту рабочых.

Дзень „Чырвонай кветкі"—на дапамогу кітайскім рабочым арганізацыям.

Прэзыдыум Цэнтральнага Камітэту Мопру БССР пастанавіў правесьці 11-га ліпеня—дзень аслабаненьня Беларусі ад белапалякаў—дзень «Чырвонай кветкі» ў карысьць 2-хтыднёвіка дапамогі кітайскім рабочым арганізацыям.

Гэтае пытаньне перададзена на канчатковае вырашэньне ў належныя органы.

Абсьледаваньне гарадзкіх сав. больніц.

Менская акруговая інспэкцыя Аховы Здароўя разам з прадстаўнікамі саюзу Мэдсанпрацы зараз распачала абсьледаваньне ўсіх больніц г. Менску.

Мэта абсьледаваньня—выявіць як абслугоўваюцца хворыя, іх адносіны да мэдыцынскага пэрсаналу і г. д.

Абсьледаваньне 1-й сав. больніцы ўжо скончана. Прыступлена да абсьледаваньня 2-й сав. больніцы.

Уся праца па абсьледаваньні павінна скончыцца ў першых лічбах ліпеня месяца.

Дзіцячыя пляцоўкі для дзяцей каапэраваных саматужнікаў.

Беларускі саматужна-прамысловы саюз адчыніў у акругах цэлы шэраг дзіцячых пляцовак для дзяцей каапэраваных саматужнікаў.

Так, у Менску адчынены 3 дзіцячыя пляцоўкі на 180 дзяцей, у Барысаве—на 35 дзяцей, у Воршы—на 40 дзяцей.

Гэткія дзіцячыя пляцоўкі адчынены ў Полацку, Віцебску, Бабруйску Гомелі і Мазыры. На адчыненьне гэтых дзіцячых пляцовак Белсаматужпрамсаюз адпусьціў звыш 1.000 руб.

Дастаўка хлеба на прадпрыёмствы.

Менскі Цэрабкоп з учарашняга дню распачаў дастаўку хлеба на буйныя прадпрыёмствы і ва ўстановы, дзе маюцца буфэты. Хлеб будзе выдавацца па ўстаноўленай норме.

Справачны аддзел.

КАТЫРОЎКА ПАЗЫК.

(НА 22-VI 1928 г.).

Абл. 1 дзярж. паз.—прад. 4—60,5, куп. 4—58,5.

Абл. 2 дзярж. паз.—прад. 5—09, куп. 5—07.

Абл. 2 сял. паз.—куп. 5.

Абл. 3 сял. паз.—прад. 5—03,5, куп. 5—01,5.

Абл. 10 пр. паз. 27 г.—прад. 25—70, куп. 25—60.

Абл. дзярж. паз. 26 г.—прад. 120—50, куп. 118—50.

Абл. 12 проц. паз.—прад. 100—75, куп. 100—70.

Абл. 6 проц. паз. індустр.—прад. 24—72, куп. 24—62.

Менскі дзень.

Выдаваць звычайныя пасылкі, заказныя і страхавыя адпраўленьні і пераводы да 100 руб. па даверанасьцях, якія завераны домаўпраўленьнямі альбо жактамі—дазволіў Нар. Кам. Паштовых Зносін усім паштова-тэлеграфным прадпрыёмствам.

204.920 тон (1.250.000 пуд.) макухі вызначана для забясьпечаньня БССР у 1928-29 гаспадарчым годзе. Забясьпечаньне БССР макухай будзе праводзіцца праз Белсе[illegible]

33.588.000 бутэлек самагону выгнана ў сярэднім за 1927 год на вёсках БССР. Патрачана на гэта 2.349.000 пуд. жыта і 1.533.000 пуд. бульбы на суму 13.870.000 р.

Гурток для падрыхтоўкі сяброў саюзу на рабфакі і вячэрнія школы ўзвышанага тыпу арганізаваўся пры саюзе савгандслужачых. Мэта гуртка—даць належную падрыхтоўку сваім сябрам дзеля паступленьня ў навучальныя ўстановы.

Распачаўся рамонт Інстытуту Аховы Працы, на што адпушчана 1500 руб. Рамонт мае быць закончан да 1-га ліпеня.

ВЫЕЗД ЯЎРЭЙСКАЙ СЭСІІ НАРСУДУ Ў М-КІ.

Учора выехала з Менску выязная сэсія яўрэйскага нарсуду ў м-кі Менскай акругі. Сэсія наведае м-кі Капыль, Узда, Цімкавічы і Койданава, дзе разьбярэ шэраг грамадзянскіх і крымінальных спраў.

Прафсаюзная хроніка.

— ЦП саюзу дрэваапрацоўчнікаў абжалавала перад пракурорам па працоўных справах прыгавар акруговага суду па справах уласьніка сталярнай майстэрні гр. Шадхана, па якому апошні прыгаворан к 2-м гадам умоўна і 1000 р. штрафу.

Шадхан абвінавачваецца ў сыстэматычным парушэньні ўмоў найму рабочай сілы і кодэксу Законаў аб Працы.

— За грубыя адносіны да рабочых загадчыка працкалектыву «Пралетары» ў Гомелі тав. Чэрніна, ЦП саюзу скурнікаў запрапанавала акрадзяленьню саюзу зьняць з працы і прыцягнуць да адказнасьці.

— ЦП саюзу скурнікаў пастанавіла запрапанаваць Гомельскаму акрадзяленьню перадаць увесь матар'ял аб злачынствах быўш. старшыні акрадзяленьня Фельдмана і быўш. старшыні фабкому Шура ў пракуратуру для прыцягненьня іх да крымінальнай адказнасьці і дабіцца ад належных органаў, каб суд адбыўся ў паказальным парадку.

Фельдман прыцягваецца да адказнасьці за растрату саюзных сродкаў і садзейнічаньні пратэкцыянізму ў працкалектыве «Пралетары». Шур прыцягваецца да адказнасьці за пратэкцыянізм і прыняцьце на працу сваякоў.

СУД.

РАСТРАТЧЫК-СЫМУЛЯНТ.

Рыгор Іванаў Майёраў з мая месяца 1925 году па сакавік 1926 году займаў пасаду загадчыка Дзяржмлынамі „Адраджэньне" і Серебранка" Пасада як відаць адказная, але Майёраў выканаў свае абавязкі вельмі нядбайна.

Справаздача на млынох была заблытана. часта сам Майёраў атрымаўшы грошы нікуды іх не запісваў, у выніку чаго недалікі і недахопы не давалі жыцьця Майёраву.

З мэтай лікідаваць недахопы Майёраў пусьціўся на агідныя махінацыі: 17 лютага 1926 г. ён прадставіў у кантору Дзяржмлыноў для аплаты падроблены рахунак на 170 р, з подпісам аднаго грамадзяніна, напісаную рукою самога Майёрава, але гэткім шляхам лікідаваць недахопы было цяжка. Праз тыдзень Майёраў выдумаў новую махінацыю—ён проста прыбег у кантору і заявіў, што на Менскай пошце яго абрабавалі злодзеі, выцягнулі з кішэні 1175 руб., але ён не пачуў і нікога не затрымаў. Прышлося праверыць заяву Майёрава— папярэднім судовым сьледзтвам. Сымуляцыя Майёрава была выяўлена, ён папаў пад суд.

Менскі акруговы суд прыгаварыў: Рыгора Майёрава на адзін год і 6 месяцаў зьняволеньня з суровым адмежаваньнем. Па амністыі суд скараціў Майёраву наказаньне напалову.

Д. Д. Кастроў.

СУДОВАЯ ХРОНІКА.

ПАДЛОГ І РАСТРАТА.

Базыль Славінскі з 12 чэрвеня па 12 жніўня 1927 г. у Гомельскай акрузе праводзіў дынамічны перапіс сялянскіх гаспадарак. Па скончэньні перапісу Славінскі прадставіў у ЦСУ грашовую справаздачу ў атрыманьні настаўнікамі Андрыеўскім і Крывіцкім грошы за працу, якія аказаліся падложнымі; Грошы Славінскі растраціў у суме 83 р. 23 к. Менскі акрсуд прыгаварыў: Славінскага Базыля на адзін год зьняволеньня, вызваліўшы яго ад адбыцьця пакараньня па амністыі.

КУТОК РАБСЕЛЬКОРА

Вайскоры дапамагаюць баявой падрыхтоўцы часьцей.

З прыходам навабранцаў наша вайскораўская арганізацыя значна павялічылася. З навабранцаў да нас прыбыло селькораў і рабкораў 44 чал.

Яны значна дапамогуць сваею працаю ня толькі ў паляпшэньні вайскораўскай працы, а і ў баявой падрыхтоўцы палка.

У вайскораўскую працу нашага палка апрача былых рабкораў і селькораў уцягнута значная частка маладняка, які раней ня прымаў удзелу ў гэтай рабоце.

Для азнаямленьня новых вайскораў з умовамі працы ў арміі нашай вайскораўскай арганізацыяй быў арганізаваны сэмінары рэдактароў і рэдкалегій ротных ільлічовак; т. т. праслухалі 18 гадзін тэарэтычнага курсу і 12—практычнага.

Гэты сэмінар азнаёміў новых вайскораў, якім чынам можна праз друк дапамагаць баявой падрыхтоўцы часьці, падымаць аўтарытэт кампалітскладу і захоўваць вайсковую тайну, ставіць вайскорработу ў роце і палку так, каб наш палкавы друк арганізаваў чырвонаармейцаў ня толькі па пытаньнях роты, палка, але і вакол вялікіх агульна-саюзных пытаньняў сацыялістычнага будаўніцтва, пастаў[illegible]ных партыяй і ўладаю. Тавары[illegible] даведаліся, якім чынам яны пав[illegible] паставіць выхаваўчую працу ў вайскораўскіх гуртках па ротах, каб [illegible] падрыхтаваць значны актыў на то[illegible] для працы ў арміі, але і ў горадз[illegible] ў вёсцы. Такім чынам кожны чле[illegible] рэдкалегіі, альбо радактар ільлічоўкі атрымаў як тэарэтычныя, так і практычныя навыкі па вайскорпрацы.

У выніках нашай падрыхтоўкі мы ўжо маем некаторыя дасягненьні. Па конкурсным распаўсюджваньні газэты «На Страже» сярод навабранцаў, які абвешчан паліткіраўніцтвам рэспублікі наша вайскорарганізацыя па некаторых ротах палка ўжо навербавала ад 60 да 90 процантаў падпісчыкаў навабранцаў.

Такім чынам наша вайскораўская арганізацыя свае задачы ведае добра, што будзе мець значны ўплыў ня толькі на прасоўваньне вайсковай і сялянскай газэты ў вёску, але і на падняцьце баяздольнасьці палка.

Вайскор.

Лягер імя т. Чарвякова № стр. полк.

Селькораўскі рух узмацняецца.

У м. Самахвалавічы 10-га чэрвеня райком КП(б)Б сумесна з рэдакцыяй газэты „Беларуская Вёска" склікалі раённую нараду рабселькораў. На нарадзе прысутнічала 16 рабселькораў. Нарада прайшла вельмі актыўна. Абгаварвалася пытаньне ўдзелу селькораў у чарговай кампаніі па вучоту абектаў ападаткаваньня і чарговыя задачы рабселькораў.

У спрэчках выявілася, што селькораўскі рух у раёне ўзмацніўся.

Райком КП(б)Б значна дапамагае рабселькораўскім гурткам, дасылаючы матар'ялы, указаньні і інш.

Падпіска на газэты павялічылася асабліва на «Беларускую Вёску», якой выпісваецца па раёну каля 4000 экзэмпляраў. Другое месца па колькасьці падпісчыкаў займае «Савецкая Беларусь».

На нарадзе прыводзіліся факты, як пад шыльдаю актывістых з карысьлівымі мэтамі ў селькораўскія гурткі ўцёрліся самагоншчыкі і кулакі, якія на працягу некалькі год падрывалі селькораўскую працу. Так, у бардзілаўскі гурток селькораў пралез „селькор" Івановіч Андрэй, які адначасова быў актыўным самагоншчыкам. Ён тры разы быў злоўлен пры поўным хадзе свайго самагоннага апарату і цяпер яшчэ на параду прышоў „апэліраваць", але яго „выкурылі" з трэскам з нарады.

Селькоры ўсе заявілі, што самагоншчыкаў нам не патрэба.

Да далейшай працы намечан шэраг мерапрыёмстваў.

«Чэй—сю».

Самахвалавіцкі раён, Меншчына.

Узяліся за працу.

Па выяўленьні сярод навабранцаў селькораў і рабкораў, у палку заразжа была разгорнута вайскораўская праца. Праведзена нарада з ротнымі старшынямі рэдкалегій, на якой указана аб разгортваньні вайскораўскай працы вакол ротных насьценных газэт—ільлічовак. За два тыдні вучобы некаторыя роты па два разы ўжо поўнасьцю абнавілі матар'ял ільлічоўкі. Полкрэдкалегіяй выпушчана шматтыражка ў ліку 100 экзэмпляраў і падрыхтавана другая. Зроблена дошка «калёным пяром», у якой раз-адразу абнаўляецца матар'ял сатырычнага зьместу. Наладжваецца масавая выхаваўчая праца.

Галоўны ў ёй недахоп—малы ўдзел сярэдняга камскладу і пераменьнікаў не селькораў і рабкораў у насьценгазэтах.

Вайскор Б. Я.

5 полк.

Патрэбна больш гібкасьці.

У летні час вайскораўская праца павінна заняць належнае месца па высьвятленьні ў друку практычных посьпехаў чырвонаармейцаў.

Паглядзім, як чырвонаармейцы вайскоры №-га палка выканалі сваю задачу па падрыхтоўцы адзіночкі байца.

Трэба сказаць, што высьвятленьне ў друку гэтай галіны вучобы нашы вайскоры прагледзелі і аб ёй зусім мала пісалі ў газэты.

Заняткі вайскораўскіх гурткоў праводзяцца мала ў якіх ротах з прычыны слабага асьвятленьня вайскорамі жыцьця і вучобы чырвонаармейцаў у лягерах.

Гэтую слабасьць асабліва можна заўважыць па нязначнай пасылцы заметак у беларускія газэты, як: „Савецкую Беларусь", „Зьвязду" і „Беларускую Вёску".

На гэты бок вайскорам палка патрэбна будзе зьвярнуць належную ўвагу.

У сучасны момант началася вучоба па падрыхтоўцы разьдзелу.

Для таго, каб камандны склад своечасова змог прадугледжваць недахопы і к канцу вучобы іх папраўляць, вайскор у гэтым павінен дапамагчы праз газэту.

Вайскор часамі становіцца ў тупік з прычыны таго, што ня ведае, якім чынам апісаць той ці іншы выпадак. У гэтым яму павінен дапамагчы вайскораўскі гурток.

Трэба толькі стала разгарнуць працу гэтых гурткоў, тады кожны вайскор павінен усе моманты, якія заўважыць яго вока, з энэргічнай чуласьцю і гібкасьцю зможа прыстасаваць праз газэту на карысьць сваёй часьці.

М. Процька.

Папраўка.

Ва ўчарашнім нумары „С. Б." у карэспандэнцыі з Барысава „Наш удзел у стралковых спаборніцтвах" І. Клібанава (2 стар.) памылкова надрукавана ў колькасьці ўдзельнікаў—„служачых і настаўнікаў—10 чал. і 89 жанчын". Трэба-ж надрукаваць «служачых і настаўнікаў 100 чал. і жанчын—89 з агульнага ліку 370 чал. удзельнікаў».

Адказны рэдактар М. КУДЗЕЛЬКА

КІНО.

КІНО-ТЭАТР «КУЛЬТУРА».	З аўторка, 19 чырвеня грандыёзны фільм „Лішнія людзі" Пастаноўка рэжысэра Разумнага Пачатак а 8 гадзіне.
КІНО „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА".	З аўторка, 19 чэрвеня нямецкі мастацкі фільм „ПРАКУРОР ІОРДАН" ў 7 частках. Пачатак а 7 гадз. 15 хвілін.
КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».	З аўторка 19 чэрвеня „СЫНАБАР" у 3-х сэрыях Дзьве сэрыі (13 частак) у адзін сэанс
КІНО «ПРАЛЕТАРЫ».	З аўторка 19 чэрвеня „КАХАНЬНЕ Ў 16 ГОД" Чарговая пастаноўка: «КАР'ЕРА ТАНЦОРКІ».

ДА ЎСІХ НАШЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ.

ІДУЧЫ У ВОДПУСК ЦІ НА КАНІКУЛЫ, ПАВЕДАМІЦЕ ў кантору ваш новы адрас і вам будзе накіравана газэта па новаму адрасу.

Пры перамене адрасу паведамляйце ваш стары адрас, праз каго зраблена падпіска і на які тэрмін.

Бяз гэтых вестак перамена адрасу РАБІЦЦА НЯ БУДЗЕ.

КАНТОРА.

ЗАОЧНЫЕ КУРСЫ БУХГАЛТЕРИИ, КАЛЬКУЛЯЦИИ И СТАТИСТИКИ

ПРИ Ц. К. С. Б.

— Продолжительность курса—8 МЕСЯЦЕВ. —

— Поступать на курсы можно в любой месяц года. —

Принимаются лица с образованием не ниже 4 гр. семилетки.

ОКОНЧИВШИМ КУРСЫ ВЫДАЮТСЯ СВИДЕТЕЛЬСТВА.

Плата за первый месяц—5 руб, а за остальные по 4 руб. в месяц ВНОСИТСЯ В НАЧАЛЕ КАЖДОГО МЕСЯЦА ВПЕРЕД по адресу: МИНСК, ВСЕКОБАНК, тек. счет № 682.

Подробные условия высылаются за 2 восьмикопеечные марки. С запросами обращаться: Минск, Всекобанк, заочным курсам

НЕ ПАЗЬНІЦЕСЯ З ПАДПІСКАЙ НА 2-ое ПАЎГОДЗЬДЗЕ

на самую папулярную распаўсюджаную беларускую

ГАЗЭТУ

„САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ"

Орган Ц. В. К. Б. С. С. Р.

ЧАТЫРЫ РАЗЫ Ў МЕСЯЦ РАЗАМ З ГАЗЭТАЙ ПАДПІСЧЫКАМ РАССЫЛАЮЦЦА БЯСПЛАТНА ДАДАТКІ.

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА:

На 1 месяц — 90 к. | На 3 м-цы — 2 р. 70 к.
» 2 м-цы — 1 р. 80 к. | » 6 м-цаў — 4 р. — к.
На год — 8 р. — к.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА: у Менску—у канторы газэты рог вуліц Ленінскай і К. Маркса; у правінцыі—уваўнаважанымі канторы і ўсімі паштова-тэлеграфнымі аддзяленьнямі і аддзяленьнямі Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва.

АБВЕСТКА.

У суботу, 23 чэрвеня б. г. Ліквідацыйная Камісія Белпагрузу склікае сход.

1. Пайшчыкаў—Паявага т-ва «Белпагрузу» на 9 гадз. раніцы і
2. Крэдытораў на 3 гадз. дню

дзеля заслуханьня ліквідацыйнага балянсу Белпагрузу.

Абодвы сходы адбудуцца ў памяшканьні ліквідкому Белпагрузу па Камсамольскай вул. д. № 13.

ЛІКВІДКАМІСІЯ.

Гомельскі Акр. ЗАГС паведамляе, што грам. ГРЫЦУК КАРНЕЙ МАРКАВІЧ (нараджэньня 1899 г.) які паходзіць з грам. м. Картуз-Берөза, Пружанскага уезду, Гродненскай губ. і жыве ў гор. Гомелі па Краснаармейскай вул. № 70, зьмяняе прозьвішча і імя «ГРЫЦУК КАРНЕЙ МАРКАВІЧ на прозьвішча і імя ДАНІЛЬКЕВІЧ ВІКТАР МАРКАВІЧ. Асоб, якія маюць перашкоды супроць зьмены прозьвішча і імя, просяць паведаміць аб гэтым Гомельскі Акруговы ЗАГС.

„ЗАГС Слуцкага Гарсавету, Бабруйскае Акругі выклікае на 12-е ліпеня г. г. грамадзяніна КАСТУСЯ СЫМОНАВА КАРАСЁВА па справе скасаваньня шлюбу з грамадз. НАДЗЕЯЙ АДАМАВАЙ КАРАСЁВАЙ".

ЗГУБЛЕНЫ:

— Дапрызыўная кніжка № 366 Беляўскага Г. І., выд. Ачынскім Ваенкаматам, кв. 676.

— Сяброўская кніжка Арочкі А. А., выд. Маскоўскім Губ. саюзам прац. зямлі і лесу за № 30233-18776, кв. 677.

— Вэксаль на суму 100 р. за подпісаю Бачкароў, Старадзетка, кв. № 678.

— Каапэрат. кніжка Касьцялянскага А. Г.—выд. МЦРК, кв. № 679.

— Каапэрацыйная кніжка Касьцюк Н. Г.—выд. МЦРК, кв. № 680.

— Каапэрац. кніжка № 4757 Ванноса В.—выд. барысаўск. ЦРК, кв. 681.

— Дапрызыўна-вучотны вайсковы білет Шапчыца М. П.—выд. барысаўск. РВК, кв. № 682.

— Вучотная конская кніжка Крышкаўца Д. П.—выд. Крупскім РВК, кв. № 699.

— Вучотна-конская кніжка Юдзінца Л. —выд. Крупскім РВК, кв. 699.

— Вучотна-конская кніжка Ужэцевіча —выд. Чарэйскім РВК, кв № 699.

— Вучотна-конская кніжка Ляшкова Л. В.—выд. Крупскім РВК, кв. № 699.

— Вучотна-конская кніжка Кавалёва А. В.—выд. Крупскім РВК, кв. № 699.

— Асабовае пасьведчаньне Шапірэ М. Л.—выд. БДВ, кв. № 694.

— Пашпарт Мініна Н. І.—выд. Менакрміліцыяй, кв. № 695.

— Пасьведчаньне Звонака А. аб сканчэньні сямігодкі—выд. II-й школай, кв. № 696.

Вучотна-конская карт. Сыпчэвіча Ф. В. —выд. Караліёскім РВК, кв. № 697.

— Сяброўская паявая кніжка за № 140 Філіпава І.—выд. Чэрвенск. спаж. т-вам, кв. № 698.

— Вучотная конская кніжка Драніца А. Я.—выд. Крупскім РВК, кв. № 699.

— Вучотна-конская кніжка Сяргеева Т. Л.—выд. Крупскім РВК, кв. № 699.

— Вучотна-конская кніжка за № 22[illegible] —выд. Чарэскім РВК на імя Сасо[illegible] кв. № 699.

— Вучотна-конская кніжка за [illegible] —выд. Чарэйскім РВК на імя Мазурка[illegible] кв. № 699.

— Пашпарт Еразалімчык І. Ю.—[illegible] Крупскім РВК за № 261 ад 19-VI 28 г. кв. 699.

— Вучотна-конская кніжка Радзюкевіча Ф. А.—выд. быўш. Кручаўскім РВК, кв. 699.

— Вучотна-конская кніжка Вайнаховіча В. Ф.—выд. Крупскім РВК, кв. № 699.

— Каапэрац. кніжка 20166 Паскаль Л. [illegible] выд. МЦРК, кв. 682.

— Залікова кніжка Жук Л., выд. ВАА курсамі, кв. 684.

— Каапэрац. кніжка Кугеля Н. Л., выд. МЦРК, кв. 685.

— Лековая кніжка Бядзяліка, выд. Менакрстрахкасай, кв. 686.

1-я Дзяржаўная друкарня.